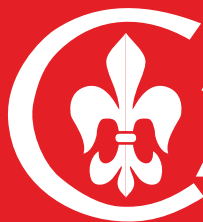

nr 7
(389)

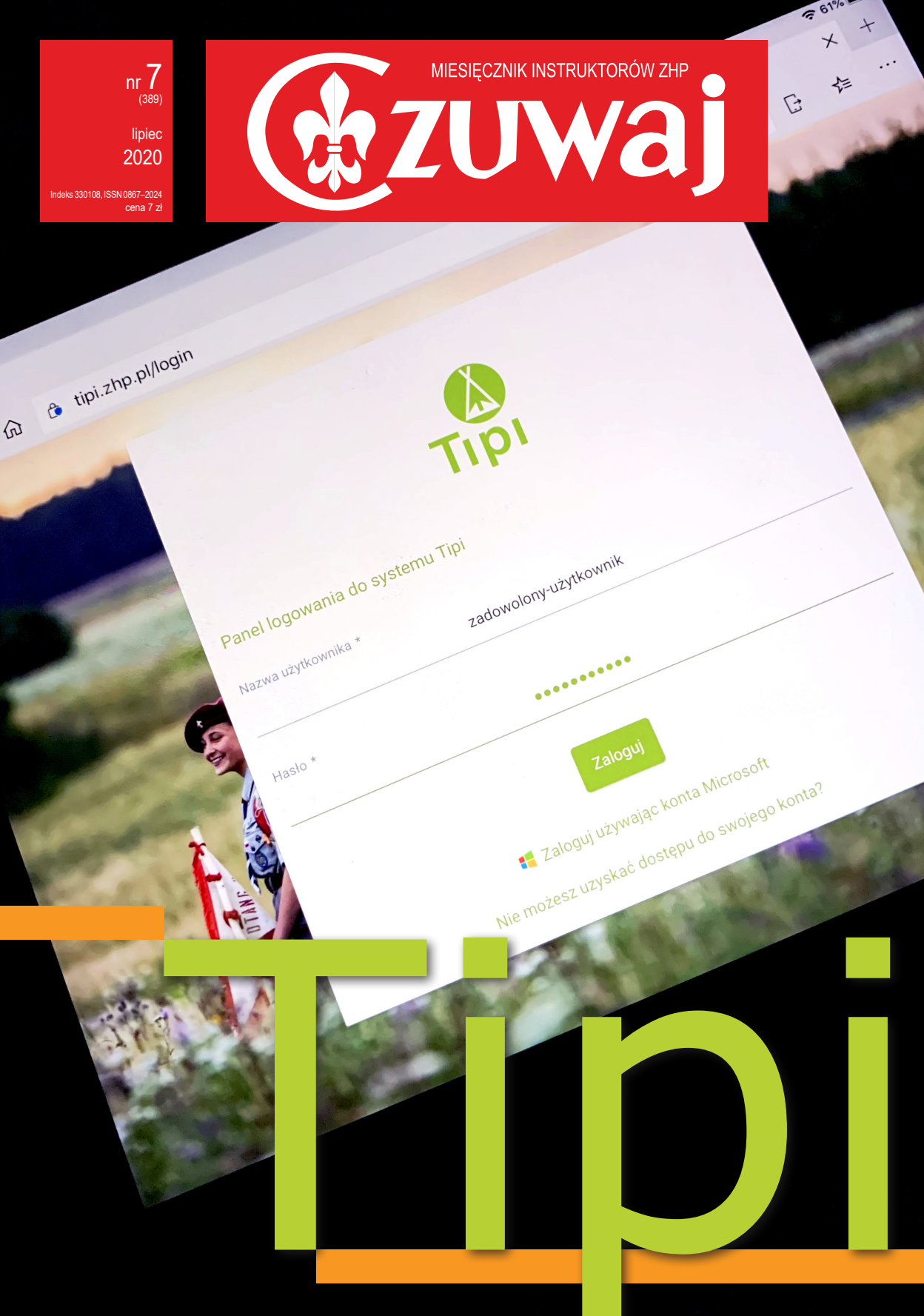
lipiec
2020

Indeks 330108, ISSN 0867-2024
cena 7 zł

MIESIĘCZNIK INSTRUKTORÓW ZHP

Czuwaj

tipi.zhp.pl/login

Panel logowania do systemu Tipi

Nazwa użytkownika *

zadowolony-uzytkownik

Hasło *

Zaloguj

Zaloguj używając konta Microsoft

Nie możesz uzyskać dostępu do swojego konta?

Tipi

3
WAŻNE
Przewodniczący ZHP: To czas kiedy ponownie możemy stanąć do służby!

4
Z ŻYCIA ZWIĄZKU
M.in. o zbiórkach Rady Naczelnej oraz harcerskiej służbie na Podkarpaciu

TEMAT Z OKŁADKI

Tipi

hm. Justyna Sikorska
(współpraca: hm. Katarzyna Karolak, phm. Jan Kisielewicz)

O drodze do nowego systemu ewidencyjnego ZHP, różnicach pomiędzy Tipi i Ewidencją ZHP, wdrażaniu systemu, danych ważnych dla drużynowych i kadry hufca oraz planach rozwoju Tipi

16
INSPIRACJE PROGRAMOWE
Idź do lasu!
phm. Agnieszka Sadowska
O propozycji programowej „Leśne harce”

19
NASZA METODA
Stopnie harcerskie
hm. Andrzej Sawuła
Głównym celem zmian jest ułatwienie pracy drużynowym w typowych sytuacjach – przyspieszenie układania prób, z pozostawieniem dużych możliwości dopasowania prób do indywidualnych potrzeb wychowawczych...

24
KONFERENCJA HM.
Harc mistrzowie online
hm. Rafał Derkacz
Po konferencji Dolnośląskiej Szkoły Instruktorskiej „Młyn”

28
KONFERENCJA HM.
Dbajmy o rzeczywistość
hm. Katarzyna Dulska
Zaproszenie na konferencję 26 września br.

29
FINANSE | AKTUALNOŚCI
Składka po liftingu
hm. Dariusz Potasznik
O zmianach dot. składki członkowskiej

32
O LEPSZE HARCERSTWO
Ciekawostka czerwonopaskowa
hm. Grzegorz Cątek
My (ZHP) maczaliśmy w tym palce...

33
FELIETON | NOWE PÓŁ WIEKU
Gdybyście mogli przeczytać
hm. Adam Czetwertyński
Serce rośnie, gdy się to czyta!

SŁUŻBA

Druhny i Druhowie!

„Służba nigdy nie ustaje. Gdy wydaje się, że już zakończyliśmy działanie, los otwiera nam nowe pole służby”.

Z ogromnym smutkiem przyjąłem informację o żywiole nawałnicy i powodzi, który dotknął wiele rodzin naszych zuchów i harcerzy z Chorągwi Podkarpackiej ZHP.

W tym trudnym czasie, kiedy rodziny tracą swój dobytek z powodu żywiołu, kiedy nieustępująca wciąż pandemia koronawirusa zagraża bytowi finansowemu, wyrażam głęboką solidarność ze wszystkimi potrzebującymi pomocy. Zaledwie miesiąc upłynął od dnia, w którym Rada Naczelna ZHP przyjęła uchwałę o naturalnej potrzebie podejmowania służby przez harcerskie środowiska, gdy życie stawia przed nami kolejną próbę.

To czas, kiedy ponownie możemy stanąć do służby, bowiem nasi harcerscy bracia i siostry potrzebują pomocy. Zachęcam do organizacji zbiórek finansowych i rzeczowych na rzecz poszkodowanych rodzin. Sytuacja jest tym trudniejsza, że dzieje się u progu wakacji. Warto rozważyć, czy środowiska harcerskie, które organizują w tym szczególnym pandemicznym roku akcję letnią, nie są w stanie wesprzeć wakacyjnym wyjazdem dzieci, które ucierpiały w powodzi. Warto również przeanalizować, czy nie będą potrzebne harcerskie „ręce do pracy” po opadnięciu wód zalewowych. To czas na działanie instruktorów i wędrowników, którzy być może ze względu na ograniczony zakres harcerskiej akcji letniej będą mogli właśnie w taki sposób podjąć się służby w najbliższym czasie.

Ze swojej strony deklaruję pełne wsparcie we wszystkich Waszych działaniach.

Czuwaj!

HM. DARIUSZ SUPEL
PRZEWODNICZĄCY ZHP

26 maja 2020 r.

– Zastępczyni naczelniczki hm. Lucyna Czechowska i członkini Głównej Kwatery ZHP hm. Joanna Skupińska oraz szefowie wydziałów w obszarze wychowania i pracy z kadrami spotkali się online z komisarką zagraniczną ZHP phm. Moniką Grądecką. Rozmowa dotyczyła **modelu liderkiego WAGGGS** oraz możliwości jego wykorzystania w ZHP.

– Wspólnota Wood Badge zorganizowała **warsztaty online na temat sztuki opowiadania**.

28 maja 2020 r.

– Odbyła się **wideokonferencja komendy polskiej reprezentacji na Europejskie Jamboree 2020+1** z komisarzami zagranicznymi hm. Karolem Gzylem i phm. Moniką Grądecką, kierowniczką Wydziału Zagranicznego hm. Ewą Lachiewicz-Walińską i szefową Zespołu ds. Wydarzeń Międzynarodowych WZA hm. Magdaleną Łuszcz. Celem spotkania było omówienie bieżącej sytuacji reprezentacji ZHP po zmianach związanych z przeniesieniem Jamboree na następny rok, tak by móc stworzyć nowy plan działania komendy i reprezentacji do Jamboree. Rozmawiano m.in. o stanie patroli, skali rezygnacji, kontaktach z patrolowymi i IST, pracy

z kadrami i pracy programowej z uczestnikami oraz stworzeniu nowego harmonogramu działań i aktualizacji budżetu.

– Zastępczyni naczelniczki hm. Lucyna Czechowska oraz członkowie grupy roboczej ds. odznak wyszkolenia specjalnościowego spotkali się z instruktorami Wydziału Wsparcia Specjalnościowego na temat **Harcerskiej Odznaki Strzeleckiej**. Podobne spotkania, m.in. na temat **Odnaki Harcerska Kropla Braterstwa i Harcerskiej Odznaki Turystyczno-Krajoznawczej**, odbywały się w kolejnych dniach.

– Harcerska Telewizja internetowa ZHP 360 wyemitowała **odcinek programu „Dobry wieczór, ZHP”** na temat metodyki starszoharcerskiej z udziałem instruktorów Zespołu Starszoharcerskiego Wydziału Wsparcia Metodycznego Głównej Kwatery.

29 maja 2020 r.

– Po złagodzeniu przez rząd zaleceń dotyczących funkcjonowania w ścisłym reżimie sanitarnym w związku z koronawirusem Główna Kwatera ZHP dokonała **aktualizacji wytycznych, dotyczących powrotu do bezpośredniej działalności harcerskiej**. Umożliwiły one od 1 czerwca organizowanie spotkań do 20 osób – zbiórek

drużyn i gromad (po uprzednim spotkaniu komendy hufca z drużynowymi i poinformowaniu ich o zasadach bezpieczeństwa), zbiórek instruktorskich i posiedzeń władz ZHP (16+) oraz form szkoleniowych dla kadry (16+) z ewentualnym noclegiem.

– Ministerstwo Edukacji Narodowej we współpracy z Ministerstwem Zdrowia i Głównym Inspektoratem Sanitarnym opublikowało **wytyczne dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży**, które będą obowiązywały w trakcie tegorocznej Harcerskiej Akcji Letniej.

– Odbyła się **zbiórka Wydziału Zagranicznego GK ZHP** (online) z udziałem komisarzy zagranicznych i kierowników zespołów wydziału. Rozmawiano o bieżącej sytuacji, komunikacji oraz przygotowaniach do planowania pracy zespołów do końca 2021 r.

1 czerwca 2020 r.

– W ZHP uruchomiony został **nowy system ewidencyjny Tipi**. O pracach nad nim i jego możliwościach w porównaniu do wcześniejszej Ewidencji ZHP czyt. na str. 10.

– Naczelniczka ZHP hm. Anna Nowosad i zastępca naczelniczki hm. Karol Gzyl wzięli udział w uroczystości podpisania

decyzji Ministra Obrony Narodowej, dotyczącej **wsparcia organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży przez Wojska Obrony Terytorialnej** oraz w spotkaniu z Dowódcą Wojsk Obrony Terytorialnej.

– Naczelniczka hm. Anna Nowosad i komisarka zagraniczna hm. Monika Grądecka podczas **wideokonferencji z przedstawicielkami komitetu europejskiego WAGGGS** rozmawiały o działaniach ZHP w trakcie pandemii, jej wpływie na sytuację naszej organizacji oraz działaniach, jakie planujemy podjąć przy wychodzeniu z pandemii.

3 czerwca 2020 r.

– W Kielcach odbyło się spotkanie naczelniczki ZHP hm. Anny Nowosad, członkini Głównej Kwatery hm. Aleksandry Klimczak i koordynatora **projektu „Harcerstwo Kształci”** hm. Marcina Dziubka z przedstawicielami Chorągwi Kieleckiej ZHP w sprawie podsumowania pierwszej edycji tego projektu, który poświęcony był rozwojowi wędrownictwa w ZHP.

– Zespół projektowy **„Nic o nas bez nas – podnoszenie kompetencji organizacji pozarządowych w procesie stanowienia prawa”** z udziałem członkini Głównej Kwatery hm. Aleksandry Klimczak spotkał się, aby m.in. podsumować przeprowadzone szkolenia online oraz realizację budżetu i wskaźników projektu.

– Odbyła się **zbiórka komend chorągwi** z udziałem człon-

ków Głównej Kwatery ZHP (w formie wideokonferencji) poświęcona przygotowaniom do bezpośredniej działalności gromad i drużyn w nowym roku harcerskim – w świetle konsekwencji pandemii koronawirusa.

– Główny Inspektor Sanitarny podpisał **Aneks do Instrukcji dla obozów stacjonarnych pod namiotami**, określający warunki sanitarne, które będą musiały spełnić obozy harcerskie podczas HAL 2020 (<https://zhp.pl/2020/instrukcja-gis/>).

– **Tutorzy Odznaki Skautów Świata (SWA)** spotkali się online z koordynatorką programu SWA z Portugalii.

5 czerwca 2020 r.

– Naczelniczka ZHP hm. Anna Nowosad i zastępca naczelniczki hm. Karol Gzyl uczestniczyli w **spotkaniu negocjacyjnym z przedstawicielami Polskiego Związku Żeglarskiego**.

5–7 czerwca 2020 r.

– Na XIII zbiórce w tej kadencji **obradowała Rada Naczelna ZHP**. Więcej na str. 7.

10 czerwca 2020 r.

– Odbyło się **spotkanie chorągwianych pełnomocników ds. HALiZ** w sprawie HAL 2020.

W spotkaniu uczestniczyła zastępczyni naczelniczki ZHP hm. Justyna Sikorska.

– Z udziałem zastępczyni naczelniczki ZHP hm. Lucyny Czechowskiej odbyło się webinarium dla metodyków i drużynowych zakwalifikowanych

do **pilotażu nowego Systemu Instrumentów Metodycznych nt. wdrażania SIM podczas wakacji 2020**.

– Wydział Pracy z Kadrą GK ZHP zorganizował **webinarium na temat „Miana Kadry Wspierającej”**. Dyskusję moderowała członkini Głównej Kwatery hm. Joanna Skupińska.

15 czerwca 2020 r.

– KSI przy Głównej Kwaterze ZHP spotkała się online, aby podsumować kilkumiesięczny proces oceny **wniosek ośmiu chorągwianych KSI o przedłużenie uprawnień do prowadzenia prób harcmistrzowskich** i skierować – zgodnie z SSI – odpowiednie opinie do Naczelniczki ZHP.

16 czerwca 2020 r.

– **Pełnomocnicy komendantów chorągwi ds. zagranicznych** spotkali się na zbiórce online. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele 12 chorągwi oraz komisarze zagraniczni, sekretarz zagraniczna ISGF i przedstawiciele wydziału zagranicznego (razem 20 osób) – omówione zostały działania pełnomocników w poszczególnych chorągwiach, priorytety i wyzwania w ich pracy.

– Odbyły się **warsztaty dotyczące zmian w prawie online** (część 3 – regulacje dotyczące bezpośredniej działalności ZHP w sytuacji epidemii COVID-19) w ramach projektu „Nic o nas bez nas – podnoszenie kompetencji organizacji pozarządowych w procesie stanowienia prawa”. Uczestniczyła w nich członkini Głównej Kwatery hm. Aleksandra Klimczak.

17 czerwca 2020 r.

– Wydział Pracy z Kadrami przeprowadził **webinarium nt. „Indywidualna Ścieżka Rozwoju”**.
– Odbyło się spotkanie online w sprawie **współpracy ZHP i ASA** (Association of Scouts of Azerbaijan) z udziałem członkini Głównej Kwatery ZHP hm. Joanny Skupińskiej.

18 czerwca 2020 r.

– Naczelniczka ZHP hm. Anna Nowosad spotkała się z **członkami Zarządu i Rady Fundacji Harcerstwa Centrum Wychowania Morskiego ZHP**.
– Instruktorzy Zespołu Wędrowniczego Wydziału Wsparcia Metodycznego uczestniczyli w odcinku **programu Telewizyjnego**

ZHP 360 „Dobry wieczór, ZHP” poświęconym metodyce wędrowniczej.

20 czerwca 2020 r.

– Na XVII posiedzeniu plenarnym pod kierownictwem przewodniczącego hm. Macieja Włady **obradowała online Centralna Komisja Rewizyjna ZHP**. W spotkaniu uczestniczyli członkowie Głównej Kwatery ZHP z naczelniczką hm. Anną Nowosad. Komisja przyjęła uchwały aktualizujące plan pracy i budżet CKR oraz uchwałę w sprawie przyjęcia protokołu z monitoringu sytuacji finansowej GK w IV kwartale 2019 r. oraz monitoringu I kwartału 2021 r.
– Instruktorski Krąg Akademicki UAM w Poznaniu zorganizował **konferencję harcmistrzowską na temat „Harcerstwo jako pedagogia – Prawo Harcerskie”**. Konferencja była okazją do wymiany myśli i poglądów wychowawców, pedagogów i instruktorów z różnych organizacji harcerskich i skautowych, z jednoczesną możliwością skonfrontowania ich ze światem nauki. Uczestnicy rozmawiali o Prawie

Harcerskim i Prawie Skautowym, ich genezie, różnicach i podobieństwach, a także o roli i znaczeniu Prawa w harcerskim wychowaniu.

20–21 czerwca 2020 r.

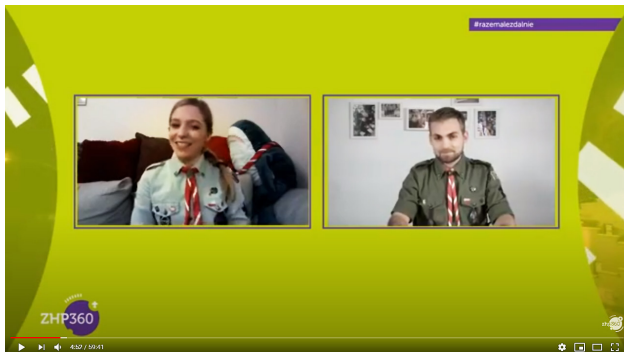
– Odbyła się **konferencja harcmistrzowska „Harcerstwo online”** zorganizowana przez Szkołę Instruktorów Chorągwi Dolnośląskiej „Młyn”. Uczestnicy rozmawiali o doświadczeniach wynikających z działania Związku w czasie pandemii i o tym, w jaki sposób nasza organizacja będzie działać po powrocie do bezpośredniej działalności, a także o potrzebie znalezienia systemowych rozwiązań dotyczących wykorzystania nowych technologii w pracy harcerskiej na przyszłość. Czytaj na str. 24.

26 czerwca 2020 r.

Główna Kwatera ZHP przyjęła uchwałę w sprawie dokumentów dotyczących kształcenia kadry, w tym nową **instrukcję „Kształcenie kadry w ZHP” wraz ze standardami kursów**.

26–28 czerwca 2020 r.

Odbyła się **XIV zbiórka Rady Naczelnej ZHP** – czyt. na str. obok.

W czerwcu 2020 r. odbyły się dwie zbiórki Rady Naczelnej ZHP. W związku z nadal obowiązującymi ograniczeniami wynikającymi z pandemii obie zorganizowane zostały online. W zbiorce uczestniczyli członkowie rady, członkowie Głównej Kwatery oraz zaproszeni goście, wśród nich przedstawiciele Centralnej Komisji Rewizyjnej oraz komendanci i przewodniczący rad chorągwi.

XIII zbiórka odbyła w dniach 5–7 czerwca. Poświęcona została pracy nad oceną działalności GK ZHP w roku 2019. Do dokonania takiej oceny i przekazania opinii Centralnej Komisji Rewizyjnej zobowiązuje Radę Naczelną Statut ZHP. Realizując ten statutowy obowiązek, rada zapoznała się z przedłożonym przez Główną Kwaterę sprawozdaniem za rok 2019, wysłuchała jej stanowiska co do podnoszonych w projekcie uchwały zagadnień i podjęła **uchwałę nr 55/XL z dnia 7 czerwca 2020 r. w sprawie częściowej oceny działalności Głównej Kwatery ZHP w roku 2019.** Ocena ta nie uwzględnia działalności finansowej – z przyczyn niezależnych od GK ZHP sprawozdanie finansowe wraz z opinią audytora przedłożone zostanie Radzie Naczelnej w terminie późniejszym i działalność Głównej Kwatery w tym obszarze będzie podlegała odrębnej ocenie.

XIV zbiórka odbyła się w dniach 26–28 czerwca. Podczas tej zbiórki podjęte zostały następujące uchwały:

Uchwała nr 56/XL z dnia 28 czerwca 2020 r. w sprawie odzyskania przez ZHP stacyjny hm. Aleksandra Kamińskiego w Górkach Wielkich, która zobowiązuje Główną Kwaterę ZHP do znalezienia, uporządkowania i zaktualizowania dokumentacji dotyczącej prawa własności oraz innych praw rzeczowych przysługujących ZHP do nieruchomości w Górkach Wielkich oraz przedstawienia radzie do 31 października 2020 r. analizy stanu faktycznego i prawnego tej nieruchomości wraz z oceną jej użyteczności dla ZHP i analizą możliwości podjęcia działań, a także do

podjęcia kroków prawnych w celu zabezpieczenia roszczeń ZHP do tej nieruchomości do czasu rozstrzygnięcia kwestii prawa własności lub innych praw rzeczowych przez właściwe organy władzy publicznej, w tym do złożenia wniosku o zwrot nieruchomości w Górkach Wielkich do dnia 6 lipca 2020 r.

Uchwała nr 57/XL z dnia 28 czerwca 2020 r. w sprawie wysokości części centralnej podstawowej składki członkowskiej ZHP – Rada określiła wysokość części centralnej składki na rok 2021 w kwocie – jak w 2020 r. – 6 zł za kwartał.

Uchwała nr 58/XL z dnia 28 czerwca 2020 r. w sprawie przyjęcia trybu dalszej realizacji zapisów Uchwały nr 65/XXXVIII Rady Naczelnej ZHP z dnia 8 października 2017 r. w sprawie wpływu skutków reformy edukacji na system metodyczny ZHP. Na podstawie wyników przeprowadzonych konsultacji metodycznych Rada Naczelna przyjęła jako wynik ogólnopolskich konsultacji metodycznych dokument „Konsultacje dotyczące zmian w systemie metodycznym ZHP. Podsumowanie stanowisk chorągwi w 2020 r.”, który stanowi załącznik do uchwały. Podjęła też kierunkową decyzję o konieczności zmian w swojej uchwale z 2014 r. w sprawie systemu metodycznego ZHP – w celu uelastyczenia systemu i wzmocnienia płynnego dostosowywania pracy wychowawczej do zmieniających się z wiekiem potrzeb wychowawczych harcerki i harcerzy, tak aby obowiązujący w ZHP system metodyczny wzmacniał działalnie drużyn w zgodzie z Harcerskim Systemem Wychowawczym i usprawniał działanie ciągu wychowawczego. Zmian w uchwale Rada dokona do 31 grudnia 2020 r. na podstawie analizy szans i zagrożeń zdiagnozowanych podczas ogólnopolskich konsultacji instruktorskich, przy czym wejdą one w życie z zachowaniem okresu przejściowego. Zmiany będą umożliwiać przyszłe funkcjonowanie wszystkich istniejących dziś metodyk w zgodzie z Harcerskim Systemem Wychowawczym.

(HJ)

HARCERSKA SŁUŻBA TRWA...

Pod koniec czerwca ulewne deszcze spowodowały ogromne straty w południowej części kraju. Na terenie województwa podkarpackiego zalanych zostało wiele miejscowości. Gdy fala powodziowa opadła, potrzebna była natychmiastowa pomoc w usuwaniu skutków katastrofy. Harcerze nie zawiedli.

Komendant Chorągwi Podkarpackiej hm. Mariusz Bezdziatny 27 czerwca skierował do środowisk chorągwi apel, w którym napisał m.in.:

Harcerska Służba nie kończy się. Jeszcze nie zdążyliśmy zapomnieć o służbie w czasie kwarantanny, gdy przyszło wezwanie do kolejnej – powodziowej. W ciągu minionej doby (26 czerwca) wystąpiły nagle podtopienia i powódzie, spowodowane ulewnymi deszczami i burzami. Ostatniej nocy najbardziej ucierpiały cztery podkarpackie powiaty – rzeszowski, łańcucki, przeworski i przemyski. W tej chwili doszła informacja jeszcze o powiecie jasielskim. Sytuacja wymaga naszego działania.

Druhny i Druhowie, przez najbliższe dni jesteście tam bardzo potrzebni! Mieszkańcy potrzebują pomocy w porządkowaniu domów, posesji, pomieszczeń gospodarczych, a także w opiece nad dziećmi. Dlatego apeluję do wędrowników i instruktorów – stańcie do służby! (...) Zaledwie kilka miesięcy temu dowiedliśmy, czym jest harcerska odpowiedzialność społeczna, gotowość do dawania siebie innym. Nic się nie zmieniło, nasza Harcerska Służba trwa!

Komendant powołał Sztab Harcerskiej Służby Powodziowej, którego zadaniem było koordynowaniem pomocy w pracach porządkowych na terenie dotkniętym podtopieniami i powodzią, pomoc środowiskom w znalezieniu pola służby, jeśli zajdzie taka potrzeba – zapewnienie miejsca noclegowego i wyżywienia. Wędrownicy i instruktorzy kierowani byli do kolejnych miejscowości. Rozpoczęto też zbiórkę środków czystości do sprzątnięcia i dezynfekcji, a także innych potrzebnych rzeczy dla powodzian.

Na odzew nie trzeba było czekać. Do akcji „Harcerska Służba Powodziowa” przystąpiła większość hufców Podkarpacia, angażując się w zbiórkę darów i przekazywanie ich pod wskazane adresy, a także w niesienie bezpośredniej pomocy. Wynosili wodę oraz zalegający szlam, który gdzieniegdzie sięgał kolan, a nawet pasa. Opróżniali zalane pomieszczenia z mebli i urządzeń domowych, sprząтали piwnice i garaże, porządkowali podwórka, oczyszczali przepusty, potoki oraz ogrodzenia, w których zalegało wiele gałęzi i śmieci naniesionych przez wodę. Harcerki i harcerze brali też udział w przygotowywaniu paczek z żywnością i z wodą pitną.

W gminie Bircza w usuwaniu skutków kataklizmu pomagali poszkodowanym nie tylko strażacy i wojsko, ale również **harcerze z Przemyśla**. Nie mieli czasu na pisanie długich relacji. Na facebookowej stronie hufca raportowali:

27 czerwca – Dziś zbieraliśmy siły i środki, jutro ruszamy.

28 czerwca – W sile 30 wędrowników i instruktorów wyruszamy na pomoc Birczy. Nasze działania koordynowane są i podejmowane wraz z Centrum Zarządzania Kryzysowego i służbami ratunkowymi.

29 czerwca – Wracamy po kolejnym dniu ciężkiej pracy. Zmęczenie daje się już we znaki. Na szczęście jutro na pomoc nadciągają: Hufiec Lubaczów i Hufiec Podlasie w Siedlcach. Dziękujemy i do zobaczenia!

30 czerwca – Kolejny dzień za nami, część osób nocuje już na miejscu, część dojeżdża, zmieniając się tak, by regenerować swoje siły do dalszej pracy.

Dociera wsparcie harcerzy z regionu, a także z Polski, za co serdecznie dziękujemy.

Jutro też jesteśmy i działamy dalej.

Harcerze z Hufca Lubaczów pisali:

29 czerwca – Czuwaj! Pełna mobilizacja. Przygotowujemy się do służby porządkowej i pomocy powodziąnom. Do czwartku zbieramy środki czystości, żywność trwałą długoterminową (konserwy, olej, cukier, makaron, dżemy itp.) oraz pościel, koldry, koce, ręczniki. Jeżeli masz 16 lat i więcej, chcesz pomagać, zgłoś się do służby porządkowej...

30 czerwca – Dzisiaj harcerze z 25 DHW z Łukawca wraz z dh. Olą, dh. Pawłem i dh. Pawłem pomagali powodziąnom w Birczy. Jutro kolejna ekipa rusza na pomoc. Dziękujemy za służbę!

1 lipca – Ekipa instruktorek uczestniczy w akcji pomagania w Iskani.

2 lipca – Dzisiaj dwie ekipy działały w dwóch miejscowościach – Iskani i Sufczyźnie. Dziękujemy za służbę dla drugiego człowieka.

Na pomoc Birczy ruszyli też **harcerze z Siedlec**, a wędrownicy z **2 DH, 5 DH, i 13 DH KWV w Sanoku** pomagali powodziąnom z Jasła.

A tak swoje działania relacjonował **Hufiec Jarosław**:

W odpowiedzi na potrzeby środowiska wynikające z powodzi, która miała miejsce 26 czerwca w pobliskich powiatach, jarosławscy harcerze odpowiedzieli gotowością do służby. W krótkim czasie została podjęta decyzja o niesieniu pomocy w gminie Kańczuga. Już w niedzielę po południu trzy instruktorki czyściły podłogi w domach poszkodowanych mieszkańców. W kolejnych dniach liczba harcerzy rosła. Służbą objęte zostały gmina Bircza, Jawornik Polski, Kańczuga i Jasło.

W zakresie prac, które wykonywali harcerze, było między innymi: wyciąganie szlamu z domów i piwnic, wynoszenie mebli, mycie i czyszczenie, wsparcie dobrym słowem starszych ludzi, wywiad środowiskowy – pytanie mieszkańców, w czym można im pomóc, prace porządkowe na terenie gospodarstw domowych. Do pomocy przyjechali też harcerze z Chorągwi Białostockiej, za co jesteśmy im ogromnie wdzięczni.

Ci, którzy nie mogli świadczyć bezpośrednio pomocy powodziąnom, znaleźli inne pole służby – włączyli się w zbiórkę materiałów pierwszej potrzeby – środków czystości, żywności, mebli i odzieży dla powodziąnom. Mogli się tu również wykazać młodszy harcerze, którzy ze względu na swój wiek nie mogli, choć bardzo chcieli, pomagać na miejscu powodzi. Podrywali się do działania, pociągając za sobą rodziców i ludzi dobrego serca. Przegłądali ofiarowane dary, pakowali i z pomocą rodziców oraz sąsiadów przewozili do hufca. Transporty z darami trafiły do gmin: Kańczuga, Jawornik Polski i Bircza.

W akcji uczestniczyli instruktorzy oraz harcerze i harcerki z 8 HDJ „Arabian”, 5 WDH „Fraternitas”, 33 IDH „Lazaron”, 39 DH „Komanosi”, 14 JDH „Królestwo Sulimy”.

www.jaroslaw.zhp.pl

W skali całego województwa służbę powodziową pełniło kilkuset harcerzy we wszystkich miejscowościach dotkniętych przez nawałnice i wystąpienia rzek. Działania były koordynowane z wójtami gmin, centrami zarządzania kryzysowego, Wojskami Obrony Terytorialnej i służbami.

(HJ)

(na podstawie relacji w internecie)

Tipi

1 czerwca 2020 r. uruchomiliśmy nowy system ewidencyjny ZHP „Tipi” – czekaliśmy na ten moment wszyscy, choć z pewnością najbardziej drużynowi...

DROGA DO NOWEGO SYSTEMU EWIDENCYJNEGO ZHP

Warto przypomnieć, że w historii spisów harcerskich w ZHP mieliśmy różne ich formy. Począwszy od zbierania informacji w formie papierowej i następnie publikowania zbiorczych informacji w Wiadomościach Urzędowych (jako „Stan Związku Harcerstwa Polskiego na dzień...”), przez bazy danych w Excelu czy Accessie po system Ewidencja ZHP, który został uruchomiony po raz pierwszy 1 grudnia 2008 r. zgodnie z Uchwałą Głównej Kwatery ZHP nr 161/2008 z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie wprowadzenia systemu Ewidencja ZHP w Związku Harcerstwa Polskiego. Od roku 2008 system przechodził wiele zmian, aktualizacji, był rozbudowywany

o kolejne funkcjonalności. Na podkreślenie zasługuje fakt, że system powstał wyłącznie dzięki wolontariackiej pracy członków ZHP i przez wiele lat był prowadzony przez zespół wolontariuszy. To istotny aspekt, ponieważ byliśmy pierwszą w Polsce organizacją harcerską i skautową posiadającą elektroniczny system ewidencjonowania członków. **Również w świecie organizacji międzynarodowych nasze rozwiązanie było innowacyjne i budziło ciekawość oraz podziw**, także dlatego, że zrobiliśmy to tak małym kosztem. Ważne, że byłśmy o tym pamiętali.

Rozmowy o nowym, profesjonalnym systemie rozpoczęliśmy w II połowie 2016 r. W gronie ówczesnej Głów-

nej Kwatery i komendantów chorągwi umówiliśmy się, że zebrane zostaną oferty, aby poznać skalę kosztów potencjalnego nowego systemu. Niezwłocznie przystąpiłam do realizacji tego zadania, mając świadomość frustracji instruktorów związanej z kolejnymi usterkami w Ewidencji ZHP. W I kwartale 2017 r., w gronie komendantów chorągwi oraz przedstawicieli władz naczelnych ZHP, zaprezentowałam zebrane oferty. Myślę, że nie będzie nadużyciem, gdy powiem, że jednogłośnie zgodziliśmy się, że **potrzebujemy nowego systemu i nie chcemy iść w kolejny autorski projekt, a kupić sprawdzony, profesjonalny, już działający system** (oczywiście biorąc pod uwagę kwestię konieczności dostosowania go do naszych potrzeb). Niestety, kończąca się kadencja władz i kwestie finansowe nie pozwoliły rozpocząć tego procesu w 2017 r. Już w tej kadencji obecna Główna Kwatera uczyniła priorytetem wdrożenie nowego systemu.

JAK WDRAŻAMY NOWY SYSTEM EWIDENCYJNY W ZHP?

Do przeprowadzenia każdego zadania potrzebni są ludzie. Od razu wiedziałam, że chciałabym, żeby szefową przyszłego zespołu była hm. Katarzyna Karolak (wtedy jeszcze Krzak). Na swojej liście miałam też kilka nazwisk osób, które w poprzedniej kadencji pisały do mnie, że chcą w przyszłości pracować nad nowym systemem. Zaczęłam od tych kilku instruktorek i instruktorów. Rozmowy, spotkania – i mieliśmy załazek kilkuosobowego zespołu. Poprosiliśmy komendantów chorągwi o oddelegowanie dodatkowych osób, które mogą być zainteresowane współpracą. Ponadto zaproponowaliśmy otwartą rekrutację i w tym momencie rzeczywistość przerosła nasze oczekiwania – zgłosiły się fantastyczne i zdeterminowane osoby z wiedzą i doświadczeniem. Tak powstał zespół, który formalnie został powołany Uchwałą Głównej Kwatery ZHP nr 36/2018 z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie Zespołu Projektowego ds. Systemu Ewidencyjnego ZHP. I co dalej? Szczegółowy harmonogram znajduje się na stronie www.intranet.zhp.pl w zakładce „Zarządzanie i organizacja – Tipi”.

I kwartał 2019 r. – skupiliśmy się na przygotowaniu specyfikacji dla potencjalnych oferentów, zbadaliśmy w ankiecie online oraz w trakcie spotkań na żywo z administratorami lokalnymi ewidencji potrzeby naszej organizacji. Na tej podstawie przygotowaliśmy specyfikację do podstawowej oferty nowego systemu, spotkaliśmy się z potencjalnymi oferentami i zaprezentowaliśmy im nasze oczekiwania. Warto

podkreślić, że nie wszystkie firmy, do których się zwróciliśmy, były zainteresowane współpracą przy projekcie dla ZHP ze względu na złożoność naszych oczekiwań.

II kwartał 2019 r. – w tym czasie odbywaliśmy spotkania uzupełniające z oferentami, którzy zadawali nam dodatkowe pytania, po czym każda z 4 firm złożyła swoją ofertę. W pierwszej fazie to zespół projektowy, na bazie profesjonalnie określonych kryteriów, ocenił wszystkie z nich, przygotował szczegółowy raport i przedłożył swoje rekomendacje Głównej Kwaterze ZHP. Decyzja Głównej Kwatery zapadała w dniu 27 maja 2019 r. Wybraliśmy system opracowany przez słowacką firmę Artin Solutions s.r.o., działającą już w kilku innych organizacjach skautowych. Od tego momentu radcy prawni niezwłocznie rozpoczęli pracę przy kontrakcie, a zespół nad testowaniem wersji demo systemu Tee-pee. Niezbędne było określenie szczegółowego harmonogramu każdego etapu prac, podział zespołu na mniejsze podzespoły, np. analizy, testów, tłumaczeń. O własnie – warto jeszcze zaznaczyć, że cały proces odbywał się w dużej mierze w języku angielskim, trzeba było zatem przygotować tłumaczenia systemu i instrukcji działania.

III kwartał 2019 r. – rozpoczęliśmy od spotkania w Warszawie z przedstawicielami firmy Artin i dwudniowego warsztatu z nimi, aby bardzo dobrze zrozumieli funkcjonowanie naszej organizacji, wszystkie zachodzące w niej procesy, by przełożyli nasze oczekiwania na funkcjonowanie systemu. To nie było łatwe zadanie, tym bardziej że praca zespołów odbywała się w języku angielskim. Do końca roku 2019 trwały główne prace programistyczne. Funk-

cjonowaliśmy w cyklach dwutygodniowych, tzw. sprintach. Po wprowadzeniu jakichś kluczowych zmian w systemie zespół miał 2 tygodnie na testy i przygotowanie spisu poprawek, w tym czasie firma Artin pracowała nad kolejnymi funkcjonalnościami i wprowadzeniem poprawek z poprzedniego sprintu. Należy podkreślić, że współpraca była naprawdę efektywna, udana i przebiegała w atmosferze zrozumienia i cierpliwości. Uwierzcie, że naprawdę dużym wyzwaniem jest prowadzić tak skomplikowany proces, w którym poza zatrudnionym twórcą produktu wszyscy są wolontariuszami. Zespół spotykał się co tydzień, żeby utrzymać dyscyplinę pracy i wymieniać się na bieżąco informacjami. To pokazuje skalę całego projektu. Śmiem twierdzić, że żaden zespół GK ZHP przez półtora roku nie spotykał się raz w tygodniu.

I kwartał 2020 r. – w Nowy Rok wkroczyliśmy z funkcjonującym demo systemu, ale już po zmianach dla ZHP. Zrekrutowaliśmy testerów (zgłosiło się około 180 administratorów lokalnych Ewidencji ZHP z całej Polski) i rozpoczęliśmy testy, przygotowaliśmy szkolenia i materiały szkoleniowe dla administratorów, przeprowadziliśmy konkurs na nazwę systemu.

II kwartał 2020 r. – przeszkoliliśmy wszystkich administratorów chorągwi i współuczestniczyliśmy w szkoleniach dla administratorów hufców, przygotowaliśmy materiały szkoleniowe dla drużynowych. Dokonaliśmy migracji danych z Ewidencji ZHP do Tipi.

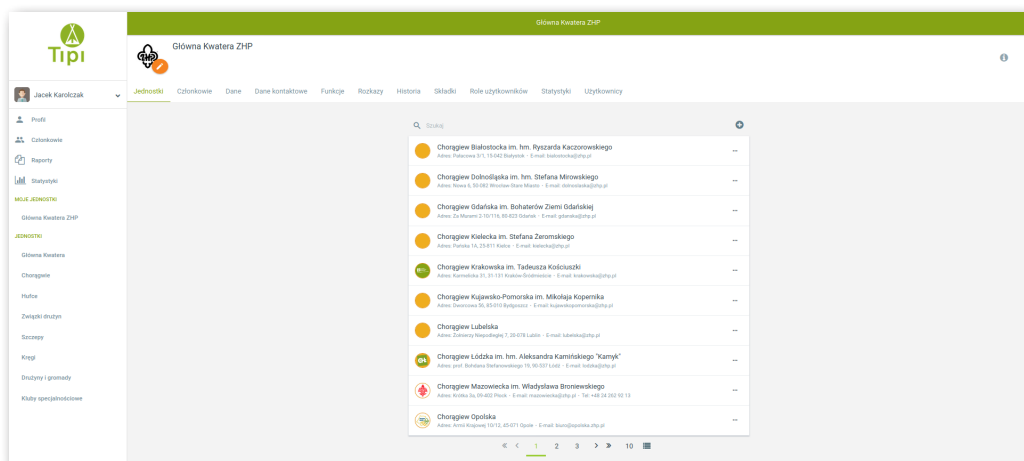
1 czerwca 2020 r. uruchomiliśmy system Tipi 1.0. I tutaj następują oklaski, fanfary i wielka radość! :)

DLACZEGO TIPI?

Od początku wiedzieliśmy, że system nie będzie się nazywał tak jak dotychczas. Chcieliśmy odciąć się od złych skojarzeń i instruktorskich uprzedzeń związanych z systemem Ewidencja ZHP. Postanowiliśmy w wymyślenie nazwy dla systemu zaangażować członków Związku. Ogłosiliśmy więc konkurs, na który wpłynęło kilkadziesiąt propozycji. Wśród ocenionych najwyżej były między innymi Tipi, Sosenska, Heca. Oryginalny system firmy Artin nosi nazwę Tee-pee. Najbardziej spodobała nam się nazwa Tipi – **nawiązuje do harcerskich wakacji, obcowania z przyrodą, jest krótka, nośna, łatwa do zapamiętania i zwizualizowania**. Oczywiście w zespole padały i takie żartobliwe argumenty, że dobre jest Tipi, bo pomieści w sobie wiele harcerek i harcerzy.

CO ODRŹNIA TIPI OD EWIDENCJI ZHP?

Różnic jest wiele i bardzo trudno wymienić wszystkie. Projektując nowy

system, bazowaliśmy na części rozwiązań, które funkcjonowały w Ewidencji ZHP. Silny nacisk kładliśmy jednak na wprowadzenie postulowanych od lat przez drużynowych i administratorów lokalnych systemu ułatwień i funkcjonalności przydatnych w bieżącej pracy. Istotne zmiany widać już na wstępie.

- 1) **Logowanie do systemu** – następuje przez konto ZHP w Microsoft 365 – to gigantyczny krok, który wykonaliśmy, integrując oba systemy.
- 2) **Szata graficzna** – jest przyjemna, kolorowa, nasz Wydział Komunikacji i Promocji zaprojektował ikonki do wielu miejsc/funkcji, więc poruszając się po systemie, naprawdę czujesz, że to system ZHP.
- 3) **Rejestracja w systemie** – jest powiązana ściśle ze złożeniem przez prawnych opiekunów zuchów czy harcerzy deklaracji członkowskiej. Drużynowy pobiera od nich podstawowe dane osobowe i kontaktowy adres e-mail, na który rodzic czy opiekun otrzymuje link do rejestracji swojego dziecka w ZHP, tam też odznacza wszystkie niezbędne klauzule, w tym RODO. Osoby dorosłe – wędrownicy, instruktorzy, kadra wspierająca – rejestrują się w systemie osobiście. To w 100% pozwala nam na wyeliminowanie papierowej formy deklaracji członkowskich.
- 4) **Prawa członka ZHP wynikające z RODO** – przez system Tipi każdy członek ZHP może korzystać z praw, które mu przysługują na mocy RODO, np. sam może pobrać swoje dane, które są w systemie, lub wycofać zgodę na przetwarzanie jego danych.
- 5) **Stabilność systemu** – system jest znacząco szybszy od poprzedniego i stabilniejszy, w zespole Tipi jest osoba,

która nieustannie czuwa nad jego wydajnością, czasem reakcji itp.

- 6) **Zbiór zbieranych danych harcerskich** – znacząco poszerzyliśmy zbiór danych wpisywanych do systemu, między innymi teraz można w końcu wpisywać informacje nie tylko o stopniach, ale o zdobywanych sprawnościach, znakach służb itp.
- 7) **Grupowe wprowadzanie danych** – ważnym ułatwieniem jest wprowadzanie danych grupowo. Do tej pory, gdy na przykład chcieliśmy zaliczyć komuś służbę instruktorską, trzeba było wpisywać ten fakt każdemu indywidualnie, teraz zaznacza się wszystkie osoby, na których chcemy wykonać daną operację, i zapisuje się tę informację tylko raz.
- 8) **Rozbudowany system raportów** – ważnym udogodnieniem dla poszczególnych szczebli struktury jest możliwość generowania raportów z dowolnej danej wprowadzonej do systemu. Nie musi tego robić administrator globalny systemu, może to zrobić każdy, komu będzie nadany dostęp do tej opcji.

Nowa rejestracja składek

Szczegóły rejestracji składek członkowskich

Nazwa rejestracji *
Rejestracja 2020 - III kwartał - Główna Kwatera ZHP

Typ rejestracji *
Podstawowa składka członkowska

Okres rejestracji *
2020 - III kwartał

Członkowie do rejestracji składek

Nazwisko i imię	składka 30zł	Wykazał składki
Karolczak Jacek	składka 30zł	30 zł
Suma	składka 30zł	30 zł

Wyślij

Różnic jest naprawdę dużo. Płynące do nas po uruchomieniu systemu gratulacje, podziękowania i radość, że w końcu mamy system, który pomaga w codziennej pracy, a nie ją utrudnia, świadczy o tym, że spełniliśmy oczekiwania ZHP.

JAK TO MA DZIAŁAĆ

W Tipi przygotowaliśmy role dla administratorów systemu na każdym poziomie naszej struktury: dla drużynowych, administratorów hufców, administratorów chorągwi i administratora centralnego. Każdy z administratorów może wykonywać czynności w odniesieniu do poszczególnych członków, jak i jednostek, które podlegają danemu szczeblowi struktury, np. administrator hufca może administrować danymi gromad i drużyn oraz członków swojego hufca. **W planach mamy przygotowanie ról, które wesprą pracę innych funkcyjnych i zespołów, np. komisji stopni instruktorskich, namiestników.**

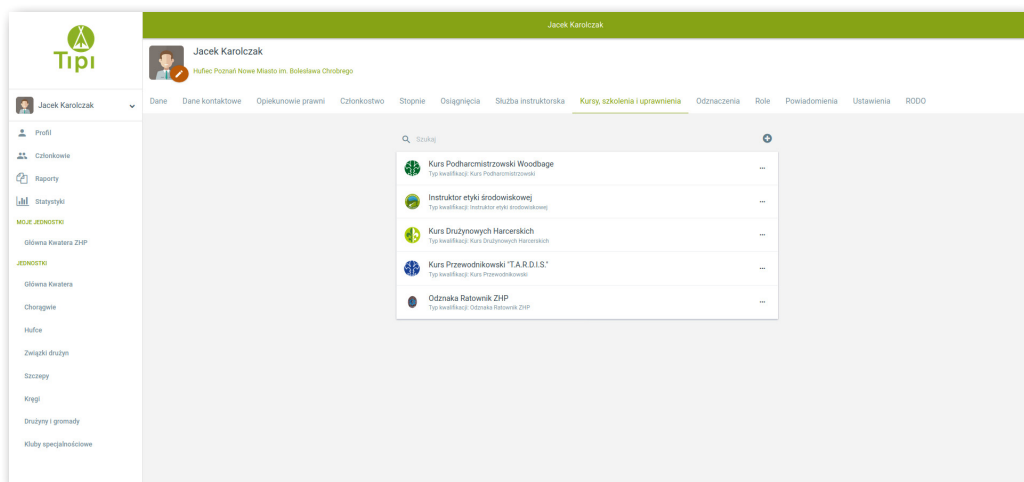
Drużynowy w ramach swoich uprawnień może wysłać zaproszenie do systemu, dzięki któremu członek może złożyć deklarację członkowską (lub w przypadku osób poniżej 16 roku życia rodzice mogą wyrazić zgodę na przynależność do ZHP swojego dziecka). Drużynowy może również edytować dane każdego członka swojej gromady/drużyny, między innymi dodawać informacje o pełnionych funkcjach, zdobytych sprawnościach i stopniach, przyznanych odznaczeniach i ukończonych kursach. Może także odznaczać zapłacenie składek.

DANE WAŻNE DLA DRUŻYNOWEGO I KADRY HUFCOWEJ

Za pośrednictwem Tipi drużynowy może **ewidencjonować informacje o postępach swoich harcerzy** (zdobywane stopnie, sprawności), ale także wygenerować listę uczestników biwaku lub listę płatności składek.

Funkcyjni hufców czy chorągwi mogą nie tylko śledzić liczebność poszczególnych jednostek, ale również odczytywać wprowadzone do systemu dane o poszczególnych członkach lub generować zbiorcze raporty i statystyki, np. wygenerować listę wszystkich osób z danym stopniem w hufcu, sporządzić zestawienie wszystkich szczepów w chorągwi lub, tak jak dotychczas, przygotować zbiorcze zestawienie statystyczne zawierające liczebność poszczególnych jednostek (ogólną oraz w podziale na poszczególne grupy metodyczne lub według płci).

Pracujemy nad przygotowaniem ról, które pozwolą zespołom lub funkcyj-

nym potrzebującym danych o członkach lub danych z raportów i statystyk. Naszym celem jest to, aby Tipi było bazą wiedzy o członkach, którą na bieżąco uzupełniamy i która dzięki łatwej obsłudze i kompletności **stanowi faktyczne źródło informacji dla kadry**. Naszym marzeniem jest to, aby drużynowi oraz inni funkcyjni nie musieli danych o swoich członkach prowadzić w oddzielnych rejestrach, a bazowali właśnie na Tipi.

TIPI 2.0

Uruchomienie systemu 1 czerwca br. było pierwszym etapem wieloletniego projektu. Tipi to żywy organizm, który ma odpowiadać na potrzeby wszystkich członków organizacji, a przede wszystkim drużynowych. To właśnie zgodnie z ich sugestią będziemy dalej rozwijać system – **każdy może zgłosić swój pomysł lub zagłosować na pomysły innych użytkowników na stronie: <http://mam-pomysl.zhp.pl/>**.

Aktualizacje wprowadzane są raz na dwa tygodnie, a funkcje, które planujemy dodać w najbliższej przyszłości, to m.in. moduł rodzica – czyli możliwość zarządzania danymi wszystkich swoich dzieci z jednego konta oraz moduł wniosków – czyli pozwolenie użytkownikom na samodzielne dodawanie sobie np. sprawności i następnie zatwierdzanie tych danych przez drużynowego.

Gdy zakończyliśmy prace nad Tipi 1.0., zespół od razu rozpoczął pracować przy kolejnej ofercie, której celem jest dalszy rozwój systemu i wprowadzenie funkcjonalności, które nie zmieściły się w ramach oferty podstawowej. Warto wspomnieć, że **nad każdą zgłoszoną propozycją ulepszenia systemu pracuje specjalny podzespół ds. analizy**, który ogląda potencjalną nową funkcjonalność z każdej strony, ocenia, czy faktycznie wpłynie ona pozytywnie na efektywność pracy drużynowych, sprawdza, z jakimi innymi procesami wiąże się wprowadzenie tej funkcjonalności i czy nie łączy się z innymi, które warto połączyć, żeby zaplanować kompleksowe rozwiązanie do systemu. Oferta na Tipi 2.0. jest już wysłana do firmy Artin i oczekujemy na jej wycenę. Główna Kwaterna ZHP we wrześniu, po zapoznaniu się z kosztorysem, będzie podejmować dalsze decyzje.

HM. JUSTYNA SIKORSKA

WSPÓŁPRACA:
HM. KATARZYNA KAROLAK, PHM. JAN KISIELEWICZ

BO W KAŻDYM NASZYM DZIAŁANIU TO LUDZIE SĄ NAJWAŻNIEJSI!

Mimo że cały czas brałam udział w pracach przy nowym systemie, to dopiero dokonując tego podsumowania uświadomiłam sobie wszystkie składowe tego sukcesu. Nasz zespół wykonał tytaniczną pracę! To setki, tysiące godzin służby jego członków dla ZHP, ich determinacji, aby drużynowi mieli w końcu nowy, przyjazny i przejrzysty system, który ułatwi im pracę. Kasiu Karolak, Janku Kisielewiczu, Arielu Bienkiewicz, Tomku Juro, Pawle Pietrzaku, Mariuszu Pisz, Grzegorz Wąsie, Robertcie Pasykowski, Pawle Kowalczyku, Gosiu Sochacka, Anno Wałach, Krzysztofie Cogliu, Jacku Karolczaku, Norbercie Piątkowski, Pawle Spychalski, Kamilu Szołtysku, Alicjo Rzechuło, Mikołaju Kaczmarku – dziękuję Wam za te półtora roku. Zrobiliście coś ważnego i znaczącego dla całego Związku Harcerstwa Polskiego, ale przede wszystkim dla drużynowych, i powinniście być z siebie dumni! Ja jestem! DZIĘKUJĘ!

hm. Justyna Sikorska
zastępczyni naczelniczki ZHP

IDŹ DO LASU!

– o propozycji programowej „Leśne harce”

W ciągu kilku ostatnich miesięcy nasze codzienne życie zmieniło się nie do poznania. Zmiany dotknęły także naszą harcerską działalność, przerzucając ją – często z bolesnym upadkiem – do internetu. Nie spotykaliśmy się z naszymi zuchami czy harcerkami i harcerzami na zbiórkach „na żywo”, nie chodziliśmy na wiosenne wycieczki i rajdy, niektóre gromady i drużyny bardzo zwolniły tempo pracy... Wielu z nas – instruktorów nie pojechało na

obóz i drży na myśl o wrześniu. Czy w drużynach dalej będziemy mieli harcerzy, czy szkoły udostępnią nam harcówki...? Jak wyglądać będzie nasza praca, czy tak jak przed pandemią, czy jednak coś się zmieni? Musimy o tym myśleć, ale nie na wszystkie pytania uda się dziś otrzymać odpowiedź. Zatem zamiast zamartwiać się na zapas, rozpoznamy leśne harce!

Wakacyjna propozycja programowa „Leśne harce” to cykl sześciu ukazujących się co

tydzień publikacji, odrębnych dla każdej grupy metodycznej. Materiały dla zuchów, harcerzy i harcerzy starszych zawierają konspekt zbiórki wraz z załącznikami. **To odpowiedź na obecną sytuację i pomysł na nieobozowe, systematyczne spotkania z naszymi gromadami i drużynami.** Treść zbiórek jest przygotowana tak, by spełniać obowiązujące wymogi sanitarne. Ale spokojnie – jeśli okazałoby się, że te wakacje macie już zaplanowane – będziecie mogli skorzystać z kon-

ZOBACZ:

spektów również po wakacjach lub za rok, nic straconego :)

Tematyka zawarta w propozycji na pewno nie straci na wartości. Każdy konspekt to kolejne etapy „wtajemniczenia”. Poniżej krótkie omówienie każdego z elementów:

CZĘŚĆ I: LAS

To harcerski prolog tej propozycji, dający możliwość przywitania się z lasem, poczucia ducha

lasu i przede wszystkim zastanowienia się, po co jest las, co nam daje, a co my możemy dla niego zrobić. Nie zabraknie inspirujących ćwiczeń i gier w terenie!

CZĘŚĆ II: PLANOWANIE WYPRAWY DO LASU

Zastanawiacie się czasem, dlaczego plecaki zuchów i harcerzy są pakowane przez rodziców, a i tak zawsze czegoś zabraknie? Dzięki temu zadaniu mamy możliwość pokazania podopiecznym, jak przygotować się na różne sytuacje, pogodę i wytłumaczyć im „dlaczego”. Nie zabraknie tutaj gier (również gier decyzyjnych) i mnóstwa ciekawostek!

CZĘŚĆ III: TERENOZNAWSTWO, ORIENTACJA W TERENIE

Nie można być w pełni człowiekiem lasu, jeśli nie ma się umiejętności orientacji w terenie! W dobie telefonów i gps-ów wciąż jest mnóstwo miejsc bez zasięgu (a umówmy się, nawet gdy go mamy, może się okazać, że niektórzy słabo sobie radzą z mapami w telefonie). W trakcie gier i zabaw można podczas tej zbiórki przypomnieć sobie najważniejsze zasady i sposoby odnalezienia się w lesie (i nie tylko).

CZĘŚĆ IV: POBYT W LESIE

W tym materiale dowiedziecie się przede wszystkim, jak nie szkodzić naturze swoją obecnością, co można w lesie robić, a czego lepiej nie. Jak poruszać się po lesie? Jak to jest naprawdę z tymi śmieciami? Co oznacza zasada „zostaw to, co znalazłeś”? To na pewno będzie wartościowa przyгода!

CZĘŚĆ V: POZNANIE MIESZKAŃCÓW LASU – ZACHOWANIE WOBEC NICH

W lesie jesteśmy tylko gośćmi. Na co dzień to dom najróżniejszych zwierząt – i tych małych, których nie lubimy, bo chodzą po naszych rzeczach czy zaplatają pajęczyny i tych dużych, których się nierzadko boimy. Co może nas czekać w polskich lasach? Których zwierząt mamy się bać, a które po prostu zostawić w spokoju...?

CZĘŚĆ VI: MĄDRE BIWAKOWANIE W ZGODZIE Z NATURĄ

Ta część będzie ostatnim etapem wtajemniczenia i systematyzacji naszej harcerskiej wiedzy. Wszyscy korzystamy

z dobrodziejstw lasu na biwakach i obozach, ale czy robimy to dobrze? Cudownie jest obudzić się pośród śpiewu ptaków. Ale by natura nie odczuwała jeszcze długo naszej obecności, sprawdźcie, jak biwakować „mądrze”.

Gawędy towarzyszące poszczególnym etapom, pełne leśnych metafor, są dostępne zarówno w wersji „papierowej”, jak i multimedialnej – do posłuchania lub oglądania. Wprowadzą w leśny klimat, wyciszą na koniec zbiórki lub nadadzą charakteru waszym przyszłym kursom!

Wszystkie zbiórki powinny się odbyć w otoczeniu przyrody, więc to, czy macie dostęp do harcówki – nie ma znaczenia. **Możemy powrócić do naszych korzeni, do lasu, do parku!** Znow poznawać tajemnice drzew, roślin i zwierząt, odnaleźć się w terenie i żyć w zgodzie z zasadami *Leave No Trace*. Nie wiesz, co to za zasady? To świetnie! Oznacza to, że będzie to nowa przygoda i dla Ciebie, Druhno lub Druhu. A przy okazji harców – co przecież jest równie ważne – możecie znow spotkać swoich harcerzy, którzy spędzą czas na świeżym powietrzu wśród rówieśników. Brzmi to znakomicie po miesiącach izolacji i siedzenia przed komputerami, prawda?

W każdym materiale oprócz opisu zbiórki zawarliśmy również część edukacyjną, linki do filmów, gawędę czy proponowane sprawności. Słowem: wszystko, czego może potrzebować prowadzący zbiórkę przed jej rozpoczęciem. W konspektach znajdziecie mnóstwo gier, ćwiczeń i zabaw, nierzadko jedynych w swoim rodzaju. Zerknijcie do nich, bo **nawet jeśli nie zechcecie skorzystać z całości, możecie znaleźć dla swojej drużyny inspirujące pomysły** (albo zaplanować na ich podstawie przyszły wyjazd). Zuch czy harcerz w trakcie świetnej zabawy nawet nie zauważy, jak wiele wiedzy i umiejętności właśnie posiadł! Zdecydowanie inaczej wygląda propozycja dla wędrowników, ale jeśli to jest wasz pion metodyczny – zobaczcie to sami!

Na koniec mogłabym pisać, że ten program zmieni wasze

życie, odmieni drużynę, uratuje przed skutkami koronawirusa... Tylko że to nieprawda! „Leśne harce” będą na pewno wspólną przygodą, ale tylko dzięki wam, drużynowym, przybocznym! To wy możecie pokazać zuchom, harcerkom i harcerzom leśny świat wraz z jego tajemnicami. A program to po prostu narzędzie, które oddajemy w wasze ręce. Może pomóc, ale tylko pomóc. Tak jak las nie istniałby bez drzew i jego pozostałych mieszkańców, tak nasze „Leśne harce” bez waszego entuzjazmu, odrobiny uwagi, bez chętnych zuchów i harcerzy – będą tylko kawałkiem zapisanej kartki.

Do zobaczenia w lesie!

PHM. AGNIESZKA SADOWSKA

STOPNIE HARCERSKIE

Na mocy uchwały 40. Zjazdu ZHP w sprawie Harcerskiego Systemu Wychowawczego w marcu 2018 r. rozpoczęła pracę Zespół Projektowy ds. Reformy Instrumentów Metodycznych (ZIM). Przez blisko dwa lata dokonał on analizy historycznej oraz przeprowadził serię badań, wypracował zarys reformy i szczegółowe rozwiązania, które następnie poddano ocenie środowiska instruktorskiego w procesie konsultacji i recenzji. Na początku 2020 r. rozpoczęliśmy etap pilotażu, mający na celu przetestowanie propozycji w praktycznej pracy wychowawczej.

Ten artykuł jest kolejnym w cyklu materiałów, prezentujących aktualny stan prac nad systemem oraz proponowane rozwiązania.

Dokonanie zmian w systemie stopni harcerskich stanowiło bodaj największe wyzwanie w pracach ZIM. Obowiązujący regulamin stopni pochodzi z 2003 r., gdy wprowadziliśmy w Związku obecny podział metodyczny, i nigdy nie był aktualizowany. Po 17 latach widać, że nie wszystkie zawarte w nim rozwiązania są idealne, a niektóre wręcz nie funkcjonują w praktyce.

NAJWAŻNIEJSZE

Stopnie harcerskie są w pewnym sensie najważniejszym z instrumentów metodycznych. To one odpowiadają za ukierunkowanie i stymulowanie całościowego rozwoju harcerza. W dobrze skonstruowanym systemie instrumentów metodycznych stopień stanowi z jednej strony potwierdzenie osiągnięcia przez harcerza określonego etapu w życiu i rozwoju na wielu polach, z drugiej – zdobywanie stopni niejako „spina” w całość działania w harcerstwie i poza nim. **Stopnie nie są zdobywane „obok” funkcjonowania w drużynie i codziennego życia.** Przeciwnie, mają one sty-

mulować pożądaną, równomierny rozwój harcerza w trakcie jego codziennego funkcjonowania, a z czasem także zachęcać do stopniowego podejmowania coraz poważniejszych wyzwań w obszarach normalnego działania, nie zaś na osobnej ścieżce harcerskiego rozwoju, odrębnej od reszty życia.

Przy konstruowaniu systemu stopni harcerskich trzeba znaleźć równowagę między dwoma częściowo przeciwstawnymi oczekiwaniami: z jednej strony system powinien być łatwy w stosowaniu dla drużynowego, w miarę możliwości mało obciążać go pracą, z drugiej – powinien pozwalać na precyzyjne dopasowanie próby jako planu rozwoju harcerza do jego indywidualnych potrzeb.

STOPNIE HARCERSKIE DZIŚ

Jeżeli nie planuje się wprowadzać rewolucji i całkowicie zrywać z dotychczasowymi doświadczeniami, ważną rolę przy dokonywaniu wszelkich zmian odgrywa zawsze analiza stanu zastanego, zidentyfikowanie jego mocnych i słabych aspektów. W przypadku obowiązującego systemu stopni harcerskich od dawna rysował się następujący obraz:

1. Drużynowi od lat zgłaszają jako problem **zbyt duży nakład pracy wymagany do układania, a później prowadzenia prób członków drużyny**; w dyskusjach często przewija się wyjaśnienie, że jest to konsekwencja deficytów funkcjonowania systemu małych grup według pierwotnego modelu „bandy podwórkowej”, skupionej wokół wodza–zastępowego, który w tradycyjnym podejściu przejmował od drużynowego znaczną część obciążenia związanego z układaniem i prowadzeniem prób.
2. W sporej części **próby realizowane są „obok” normalnej pracy drużyny**; z uwagi na obciążenie dzisiejszej młodzieży zajęciami szkolnymi i pozaszkolnymi utrudnia to

„zmieszczenie w kalendarzu” realizacji zadań próby i przyczynia się do rezygnowania ze zdobywania stopni przez harcerzy z opracowanych już prób.

- 3) Przy budowaniu prób **inne instrumenty metodyczne (sprawności, projekty) odgrywają niewielką rolę**; próby formułowane są często w kategoriach odrębnych zadań, a jeśli obejmują na przykład zdobywanie sprawności, nie zawsze są one merytorycznie wkomponowane w założone cele rozwojowe i bywają tylko dodatkiem do zadań; traci się przez to efekt potwierdzania postępującego rozwoju „małymi krokami”, mającego dużą wartość zwłaszcza przy stopniach harcerskich, gdzie nierealistyczne jest oczekiwanie od kandydata, by pamiętał przez rok czy dwa o swej spisanej w próbie ścieżce rozwoju i śledził na niej postępy bez namacalnego potwierdzenia swego położenia na tej ścieżce.
4. Istotnym problemem okazuje się dla harcerzy **horyzont czasowy zdobywanych stopni**; choć na kursach podkreślamy wagę rozplanowania zadań próby w czasie, w dyskusjach wielu drużynowych opisywało otwieranie przez harcerzy prób na stopień i ich późniejsze porzucanie; wśród przypuszczalnych przyczyn wskazywano m.in. brak wyraźnej informacji zwrotnej o postępie próby – kandydat może jedynie zaznaczać na karcie realizację kolejnych zadań próby, ale w wieku zuchowym czy harcerskim może to nie wystarczyć do podtrzymania motywacji w czasie wielu miesięcy trwania próby; może ją zapewnić drużynowy, śledząc przebieg prób swych harcerzy i okresowo podkreślając postępy, jakich dokonują, ale wiąże się to z dodatkowym obciążeniem czasowym i mentalnym.

Cenny wkład w prace nad propozycją przebudowy systemu stopni harcerskich wniosły konsultacje z metodykami z innych organizacji skautowych. Wiele organizacji konstruuje swoje systemy in-

strumentów metodycznych w taki sposób, że stopnie skautowe jako podsumowanie całościowego rozwoju skauta zdobywane są w dużej mierze za pośrednictwem „mniejszych” instrumentów metodycznych, indywidualnych i zespołowych. Co ciekawe, często próby na stopnie nie zawierają układanych od zera indywidualnych zadań, **indywidualizacja jest zapewniana przez wybór odpowiednich instrumentów „składowych”**. Według relacji skautmistrzów nie ogranicza to drużynowego i kandydata w dopasowaniu próby do potrzeb, za to bardzo skraca i ułatwia sam proces układania próby.

ZAŁOŻENIA PROPONOWANYCH ZMIAN

Zaproponowana przez ZIM modyfikacja obecnego systemu stopni harcerskich wynika z następujących założeń:

1. Gwiazdki zuchowe i stopnie harcerskie oraz stopnie starszoharcerskie i wędrownicze mają odmienną konstrukcję i są nieco inaczej zdobywane. Wydaje się jednak możliwe **opracowanie wspólnego schematu zdobywania gwiazdek oraz stopni wszystkich poziomów metodycznych**, a przez to traktowanie gwiazdek i stopni jako jednego instrumentu metodycznego spełniającego te same cele.
2. Rozwój każdego harcerza przebiega indywidualnie i jest niepowtarzalny. W skali społeczeństwa można oczywiście określić zakres typowych schematów, ale nie można ich traktować jako pożądanej normy, a ponadto pewien procent harcerzy w taki zakres się nie wpasuje i nie oznacza to żadnych nieprawidłowości. **Konstrukcja systemu stopni powinna umożliwiać łatwe i szybkie układanie prób w typowych przypadkach, pozwalając jednocześnie dopasować próby do indywidualnych specyficznych potrzeb, gdy jest to konieczne.**

3. Wszystkie badania pokazują, że od lat poziom przygotowania kadry do prowadzenia drużyn nie spełnia oczekiwań. Wciąż podejmujemy działania mające na celu poprawę tego stanu rzeczy, ale równocześnie warto wziąć go pod uwagę przy pracach nad systemem instrumentów metodycznych. System musi umożliwiać wykwalifikowanemu drużynowemu pełnowartościową pracę wychowawczą, ale jednocześnie cenne byłoby, gdyby przez swą konstrukcję **ułatwiał prawidłową pracę drużynowemu o niepełnych kwalifikacjach i w miarę możliwości utrudniał błędne konstruowanie prób.**

JAK MA BYĆ

Według projektu reformy systemu instrumentów metodycznych opracowanego przez ZIM gwiazdki zuchowe i stopnie harcerskie zdobywane byłyby według następującego schematu:

Zdobywanie gwiazdki lub stopnia odbywałoby się, tak jak dotąd, na drodze realizacji próby. Nie jest to uniwersalna zasada w świecie skautowym, część organizacji nie wymaga formalnego otwierania próby i jedynie weryfikuje na koniec procesu spełnienie przez kandydata wymagań. Podejście to wymaga jednak wysoce ustandaryzo-

wanych prób, przy których trudniej o indywidualne dopasowanie do szczególnych potrzeb danej osoby. Dotychczasowe doświadczenia harcerstwa nie uzasadniają jednak, zdaniem ZIM, rezygnacji ze sprawdzonego modelu stymulowania wszechstronnego rozwoju przez realizowanie prób.

W trakcie realizacji próby na gwiazdkę czy stopień większość zadań to zdobywanie „mniej-szych” instrumentów metodycznych: sprawności, wyzwań i tropów. Jako że istniejące dziś sprawności oraz starszoharcerskie projekty i wędrownicze znaki służb ukierunkowane są w naturalny sposób na konkretne obszary rozwoju, ZIM zaproponował uzupełnienie gamy instrumentów metodycznych o wyzwania. Dzięki temu zbilansowane zdobywanie sprawności, wyzwań i tropów w zasadzie powinno w większości przypadków zapewnić równomierność rozwoju kandydata na wszystkich polach. Dodatkowo automatycznie rozwiązuje to problem podtrzymywania motywacji kandydata, ponieważ zdobywane sprawności, wyzwania czy tropy same w sobie stanowią „małe sukcesy”.

Trzeba podkreślić sposób, w jaki projekt ZIM wiąże stopnie i sprawności. Zgodzimy się chyba wszyscy, że istnieje pewien zestaw umiejętności, których spodziewamy się u każdego harcerza. W przypadku pierwszych stopni harcerskich wiele z nich dotyczy technik harcerskich, ale bez większych kontrowersji dla każdego z etapów rozwoju wskażemy również podstawowe kompetencje dotyczące funkcjonowania w dzisiejszym świecie. Bezpośrednie ujęcie takich oczekiwań w listę sprawności harcerskich do zdobycia w ramach prób na stopnie nie wydaje się jednak dobrym rozwiązaniem. Zamiast tego ZIM proponuje dla każdego ze stopni zestaw konkretnych zadań z zakresu rozwijania umiejętności, jednocześnie stanowiących elementy programów sprawności z odpowiednich obszarów. **Zdobycie stopnia wymagałoby przy tym zdobycia określonej liczby sprawności, ale nie musiałyby to być konkretne sprawności ujęte w próbie na stopień.** Da to drużynowemu spore możliwości ukierunkowywania rozwoju harcerzy, gwarantując jednocześnie pewien minimalny za-

kres kompetencji wspólny dla wszystkich harcerzy poszczególnych stopni, a także podtrzymując rozumienie sprawności harcerskich jako odbicia indywidualnych zainteresowań i potwierdzenia wyjścia poza minimalny zakres umiejętności wspólny dla wszystkich harcerzy.

Możliwość indywidualnego budowania próby na stopień jest niezwykle cenna i nie ma żadnego powodu, by z niej rezygnować. Ułatwienie układania prób dla większości kandydatów nie może być uzasadnieniem systemowego niedopasowania konstrukcji stopni do indywidualnych przypadków kandydatów niemieszczących się w „głównym nurcie rozwoju”. Indywidualnemu dostosowaniu prób służyłyby zadania uzupełniające, układane w miarę potrzeby. Kluczem przy bilansowaniu poszczególnych instrumentów metodycznych tworzących próbę na gwiazdkę lub stopień i ocenie, czy uzasadnione jest uzupełnienie ich przez indywidualne zadania, jest zawsze idea gwiazdki/stopnia.

INNE ZMIANY

Proponowany regulamin SIM zawiera też inne zmiany w stosunku do stanu obecnego. Każda z nich jest w opinii ZIM uzasadniona, ale nie mają one charakteru fundamentalnego:

- **Stopnie wędrownicze byłyby dostępne dla wszystkich członków w wieku wędrowniczym, niezależnie od działania metodyką wędrowniczą.** Oznacza to, że nie byłyby one już powiązane ze zdobywaniem naramiennika wędrowniczego i mogłaby je zdobywać także kadra instruktorska w wieku wędrowniczym, z różnych powodów niepracująca w środowisku wędrowniczym. W związku z tym w projekcie bardziej szczegółowo opisane zostało także funkcjonowanie kapituł wędrowniczych.
- **Sprawności i tropy zrealizowane po zdobyciu poprzedniej gwiazdki lub stopnia mogłyby zostać zaliczone na poczet wymagań kolejnej próby** (z pewnymi ograniczeniami).

Może się to wydawać kontrowersyjne, ale tak naprawdę jest to rozwiązanie niezbędne, by nie stłumić funkcjonowania innych instrumentów metodycznych w okresie między próbami na gwiazdki/stopnie. W trakcie prac ZIM wielokrotnie otrzymywał uwagi, że w przeciwnym wypadku harcerze nie będą chcieli „zarnować” np. sprawności i odłożą jej zdobywanie do czasu otwarcia kolejnej próby na stopień.

Wspólny regulamin prób na gwiazdki i stopnie, w tym zwłaszcza spójne wyrażenie ich w kategoriach sprawności, wyzwań i tropów, może rodzić wrażenie, że projekt ZIM ujmuje rozwój członków ZHP od zuchów po wędrowników w jednolitą „sztancę”, gubiąc indywidualne podejście metody harcerskiej na rzecz kształtowania „średniego harcerza”. Wrażenie takie jest jednak błędne, gdyż nie bierze pod uwagę zmieniającego się charakteru poszczególnych instrumentów w kolejnych grupach metodycznych (trop zuchowy jest zupełnie czym innym niż trop harcerski czy wędrowniczy, tak naprawdę łączy je głównie realizacja w małej grupie odpowiedniego poziomu, ale same mechanizmy tropów wynikają z zasad odpowiednich metodyk, zmieniającego się charakteru samej próby na stopień i roli inicjatywy kandydata, a także roli opcjonalnych zadań uzupełniających dla zapewnienia realizacji idei stopnia przez kandydata. W przypadku zuchów ZIM nie proponuje wprowadzania wyzwań jako osobnego instrumentu, zaś ich rolę

pełnić będą pojedyncze zadania indywidualne prób na gwiazdki. Do tego warto spojrzeć na próby na stopnie wędrownicze, które mimo formalnego korzystania z tego samego schematu pozostają bardzo elastyczne i jednoznacznie podporządkowane są idei stopnia, którą schemat „instrumentów składowych” jedynie uzupełnia.

Ważne dla wypracowanego przez ZIM projektu jest **uatrakcyjnienie dzisiejszych instrumentów z punktu widzenia harcerzy**. Trzeba jednak podkreślić, że jest to środek mający ułatwić osiągnięcie celu, nie cel sam w sobie. Proponowana reforma ma przede wszystkim ułatwić pracę wychowawczą drużynowym i zwiększyć jej skuteczność. W przypadku gwiazdek i stopni głównym celem projektu jest ułatwienie tej pracy w typowych sytuacjach, przyspieszenie układania prób z pozostawieniem dużych możliwości dopasowania prób do indywidualnych potrzeb wychowawczych. Jednocześnie sama konstrukcja poszczególnych instrumentów ma w zamierzeniu utrudniać popełnianie typowych błędów, a przez to ułatwić osiągnięcie dobrych efektów także przez nieco słabiej przygotowanych do funkcji drużynowych. Czy cele te uda się osiągnąć, mamy nadzieję dowiedzieć się z wyników trwającego obecnie pilotażu.

HM. ANDRZEJ SAWUŁA

Zdjęcia na str. 19 i 23: Arkadiusz Wydro

HARCMISTRZOWIE ONLINE

Od kilku lat jako Dolnośląska Szkoła Instruktorska „Młyn” mierzyliśmy się z organizacją konferencji harcmistrzowskiej. Powiem szczerze, nie było nam z nią po drodze. Spekułowałem nawet, że ciąży na nas jakieś fatum i nigdy jej nie zrobimy. Z pomocą przyszła nam pandemia. To dla mnie osobiście była chyba jej największa zaleta, bo udało się nam zorganizować jedną z dwóch pierwszych w Polsce konferencji w całości online.

Kiedy zaczęła się pandemia, pewnie jak każdy zespół instruktorski zastanawialiśmy się, jak możemy wesprzeć rozwój kadry, wykorzystując to, że wszyscy teoretycznie mamy więcej czasu na działania online. Do głowy od razu przyszła nam konferencja harcmistrzowska – może chociaż tak uda się ją przeprowadzić. Wyzwanie ogromne, bo nigdy wcześniej czegoś podobnego nie robiliśmy, a wiedzieliśmy, że skala zadań przy organizacji takiej formy jest ogromna. Zapadła decyzja, świat został poinformowany, nie ma odwrotu. Od tego momentu mieliśmy niecałe trzy miesiące.

Pierwsza podstawowa sprawa – o czym chcemy rozmawiać, co teraz dla harcerstwa jest ważne? Pomysłów było wiele, ale **najbardziej aktualnym tematem zdało nam się szeroko pojęte „harcerstwo online” i odpowiedź na pytanie, czy my w ogóle jesteśmy w stanie działać w sieci?** Czy nie jest to zbyt dalekie od naszych wartości, systemu

pracy, ideałów? Postanowiliśmy, że podyskutujemy o tym w obrębie najważniejszych dla organizacji obszarów, czyli kształcenia, pracy z kadrami, rozwoju instruktorskiego, wychowania oraz zmian, jakie zajdą w ZHP po pandemii. I tu od razu pojawił się pomysł zaproszenia do każdego z paneli ekspertów. Plusem działania w internecie jest to, że każdy może nadawać z różnych końców świata i jest szansa, że każdy znajdzie dwie godziny, aby z nami dyskutować – odchodząc przejazdy i inne czynności, które są ściśle związane z organizacją form na żywo. I to był strzał w dziesiątkę!

Drugą istotną kwestią była techniczna strona przedsięwzięcia. **Jak zorganizować taką formę, aby nie borykać się z dużą liczbą narzędzi, łączami internetowymi i przełączaniem pomiędzy panelami.** I tu znowu kolejny urok harcerstwa. W naszych szeregach jest wielu specjalistów, którzy poza ZHP robią wiele ciekawych i przydatnych rzeczy. Okazuje się, że troje członków mojego zespołu może wreszcie użyć swoich umiejętności korporacyjnych (Żaba nawet stwierdziła, że nie sądziła, że kiedyś się to wydarzy, a jednak!) i przenieść je na harcerski grunt. Praca zespołu nieoceniona! Testowali wszystkie możliwe funkcje Teamsów (to był nasz główny kanał) oraz wiele dostępnych narzędzi dodatkowych do wykorzystania w poszczególnych panelach. Pomagali prelegentom

PANELE DYSKUSYJNE

Każdy z uczestników miał szansę wybrać cztery z pięciu dostępnych paneli dyskusyjnych. Tematy były bardzo różnorodne i pewnie moglibyśmy o nich rozmawiać godzinami. Na szczęście **w jednym byliśmy zgodni – nie da się przenieść harcerstwa do internetu.** Sieć może być jedynie medium, które w pewien sposób podtrzyma naszą pracę (szczególnie w czasie pandemii), a także ułatwi komunikację pomiędzy ludźmi. Szukaliśmy zatem obszarów, gdzie możemy wykorzystać pracę online.

KSZTAŁCENIE ONLINE

Panel, w którego podsumowaniu bardzo jasno wybrzmiało, że szkolenia w sieci nigdy nie będą tak bardzo efektywne, jak te na żywo. Dyskutowaliśmy o tym, jak pracować z grupą w czasie takiego warsztatu, a także jak zorganizować pracę, aby utrzymać skupienie wszystkich. **Szansą dla naszej organizacji wydały się kursy hybrydowe**, czyli połączenie formy na żywo z pracą indywidualną online, a także z ciągłym kontaktem i spotkaniami w internecie. Mamy wtedy pewność, że jesteśmy w ciągłym związku z uczestnikami i w przypadku jakiegokolwiek powrotu pandemii nie przerywamy szkolenia. Ważne było dla nas jednak zachowanie odpowiednich proporcji oraz dobór treści, które zostaną zrealizowane w internecie. Podsumowaniem każdego spotkania była dyskusja, czy szkolenia online prowadzone są metodą harcerską – tu zdania były podzielone. Zawierają w sobie jej bardzo wiele elementów i cech, ale nie są w stanie zrealizować jej w pełni.

PRACA Z KADRĄ ONLINE

Najważniejszy wniosek z tego panelu – **nie da się budować wspólnoty online, a jedynie podtrzymać już istniejące zespoły.** Daje to nam szansę na ciągłość działań, ciągłą stymulację, a przede wszystkim przestrzeń na samorozwój. Uczestnicy przyznaliby medal każdemu, kto w pandemii pracował z kadrą, bo nie jest to łatwe zadanie. Zastanawiali się, jak można motywować zdalnie członków swoich zespołów, a także jak zorganizować pracę w sieci. Co najważniejsze, ze względu na zupełnie inną specyfikę pracy online musimy zrewidować cele i jeszcze raz zajrzeć do Systemu pracy z kadrą, aby wyznaczyć nowe narzędzia do działania.

WYCHOWANIE ONLINE

I tu znowu ważny wniosek – **przez internet nie jesteśmy w stanie wychować młodego człowieka, ale jesteśmy w stanie dać mu pole do samorozwoju.** Uczestnicy przeszli przez wszystkie elementy metody, wskazując w nich rozwiązania do pracy online. Jest tu duża szansa na pracę zastępcami i wyznaczanie zadań międzyzbiórkowych do indywidualnej pracy. Czas zbiórek można wykorzystać do rozmów o tym, jak odnaleźć się we współczesnym świecie i o tym, jak można zaangażować się w pełnienie służby w środowisku lokalnym. Niektóre elementy jednak muszą zostać zawieszony, jak na przykład składanie Przyrzeczenia. Ważne jest, aby nie tracić kontaktu z dziećmi i zrobić to, na co zazwyczaj nie mamy za wiele czasu, czyli planowanie kolejnych działań do zrealizowania po pandemii.

DBAJMY O RZECZYWISTOŚĆ

Tej jesieni, 26 września 2020 r. zespół instruktorów z Chorągwieńskiej Szkoły Instruktorskiej Quercus Chorągwi Kujawsko-Pomorskiej zaprasza do Harcerskiego Ośrodka Wodnego w Smerzynie na konferencję harcmistrzowską „W drodze do mistrzostwa, cz. III – Dbajmy o rzeczywistość”. **Wydarzenie adresowane jest do harcmistrzów i podharcmistrzów z otwartą próbą harcmistrzowską.**

Hasło „W drodze do mistrzostwa” pojawiło się na konferencji harcmistrzowskiej zorganizowanej w 2017 r. w Brodnicy. Uznano je za na tyle uniwersalne, że w następnych latach stało się punktem wyjścia do kolejnych wydarzeń dla instruktorów, którym towarzyszyły podtytuły: cz. I – Spotkanie z żywiołem (2018), cz. II – Wokół strategii (2019).

Inspiracją przy wyborze myśli przewodniej tegorocznej konferencji była zaskakująca wszystkich sytuacja związana z izolacją społeczną i tym, jak sobie z tą izolacją próbujemy/próbowaliśmy poradzić. Istotnym także okazał się fakt, że pomimo trudności, w jakich cała społeczność się znalazła, nasza

organizacja wciąż podejmuje kroki zmierzające do rozwoju poprzez proponowanie istotnych zmian organizacyjnych. Te zmiany dotyczą realizacji naszej misji z jednoczesnym przestrzeganiem rygorów nakładanych przez państwo, ale co istotne, dotyczą spraw kluczowych dla organizacji, takich jak zmiany statutowe czy wprowadzanie nowych dokumentów, np. polityki środowiskowej. Czerpiąc z motywów działań instruktorów lat 40. XX wieku, realizujących program „Dziś – jutro – pojutrze”, chcemy pokazać współczesnym instruktorom i instruktorom różne ścieżki dbania o rzeczywistość. Dlatego **podczas konferencji poruszymy temat dobrego samopoczucia, akceptacji siebie, radzenia sobie z własnym poczuciem wartości, dążeniem do realizacji siebie**, także w czasie innym niż epidemia. Interesują nas zmiany w ZHP, nie tylko te związane z pracą metodą harcerską zdalnie, ale głównie te związane z jej przyszłością. Nie jesteśmy obojętni na problemy globalne, środowiskowe. Chcemy prowadzić codzienne życie i przede wszystkim pracę harcerską w zgodzie z naturą przy poszanowaniu zasad ekologii.

Dobrane przez nas zagadnienia stawiają instruktora dbającego o własny komfort w centrum zdarzeń (moduł I – Wellbeing). Dzięki spełnieniu, świadomemu stawianiu celów życiowych kształtujemy osobę, która chce kreować zmiany w Związku (moduł II – Nowe wyzwania), jest wrażliwa na otaczający świat, jego problemy i podejmuje działania w tym kierunku (moduł III – Globalna rzeczywistość).

Uczestnicy zostaną zaangażowani przed konferencją – będą pracować indywidualnie, przygotowując krótkie filmiki czy spisując refleksje na wskazany temat. Część prac planujemy wykorzystać w trakcie konferencyjnych zajęć.

Pełny opis konferencji wraz z otwartym formularzem rejestracji będzie dostępny **od 1 sierpnia 2020 r.** na podstronie Szkoły Instruktorskiej Quercus <https://kp.zhp.pl/quercus/> oraz w wydarzeniu publicznym na Facebooku.

HM. KATARZYNA DULSKA

ZASTĘPCZYNI KOMENDANTKI KONFERENCJI
DS. ORGANIZACYJNYCH
KATARZYNA.DULSKA@ZHP.NET.PL

SKŁADKA PO LIFTINGU

Składka kwartalna, bez „martwych dusz”, obligatoryjna część składki dla drużyn oraz większa możliwość skorzystania z ulg w sytuacjach nadzwyczajnych. To najważniejsze zmiany, jakie wprowadza przyjęta przez Radę Naczelną nowa uchwała składkowa.

Po kilku miesiącach prac, konsultacji i uzgodnień Rada Naczelna ZHP przyjęła w maju nową uchwałę składkową, która jest odpowiedzią na zgłaszane przez środowiska harcerskie problemy i oczekiwania. Swoje „pięć groszy” do uchwały dołożyła też nadzwyczajna sytuacja związana z pandemią koronawirusa, skłaniając radę do poszerzenia zapisów umożliwiających wprowadzanie czasowych ulg składkowych.

PO REWOLUCJI PRZYSZEDŁ CZAS NA LIFTING

W czwartym kwartale 2017 r. przeszliśmy w Związku Harcerstwa Polskiego „rewolucję składkową”, w której nowa wyższa składka członkowska zastąpiła wszelkie opłaty wewnętrzne ponoszone dotąd przez jednostki. Dużą zmianą było też przeznaczenie części składki na kapitał żelazny, stanowiący „skarbonkę na ciężkie czasy”. Przez dwa lata funkcjonowania nowego systemu mogliśmy się przekonać, że podjęto wówczas

dobre decyzje. Z jednej strony – wbrew zgłaszanym obawom znaczące podwyższenie składek nie spowodowało spadku liczebności organizacji, zaś – z drugiej strony – powstała możliwość rzeczywistej pracy ze składką praktycznie na każdym szczeblu organizacji. Ponadto przez owe dwa lata udało się zgromadzić ponad milion złotych kapitału żelaznego.

Czas ten obnażył też pewne niedomagania nowego systemu. Któż z szefów jednostek nie borykał się z problemem rozliczenia składek za osoby, które odeszły z ZHP w trakcie kwartału lub których członkostwo ustało właśnie wskutek nieopłacenia składek. Radzono sobie z tym na różne sposoby, ale żaden z nich nie był doskonały. Sporym wyzwaniem dla harcerskich komend była również konieczność skalkulowania składek na kolejny rok kalendarzowy z wielomiesięcznym wyprzedzeniem.

Problemy zgłaszane do Rady Naczelnej trafiły do komisji ds. zarządzania organizacją, która w grudniu ubiegłego roku podjęła się wypracowania mechanizmów likwidujących owe niedomagania. W toku prac komisja zwróciła uwagę na paradoks, jakim było dotąd „kwartalne naliczanie miesięcznych składek”. Próba miesięcznego naliczania składek, jak ustaliła komisja, byłaby obciążona dużym ryzykiem „niewykonalności”, w związku

z czym zaproponowano **wprowadzenie składki kwartalnej**. Atutem takiego rozwiązania może też być fakt, że akcję zbierania składek drużynowi przeprowadzać będą obecnie raz na kwartał, a nie co zbórkę, jak to często bywało do tej pory. Drugą kluczową zmianą była rekomendacja **zmiany sposobu naliczania składek**. Otóż składka najpierw ma być opłacona, później szefowie jednostek będą dokonywać aktualizacji danych w ewidencji i dopiero po tych działaniach składki zostaną naliczone poszczególnym jednostkom. Aby jednak uniknąć konieczności opłacania składek z góry, przesunięto o miesiąc termin ich naliczania.

JAK TO BĘDZIE WYGLĄDAŁO W PRAKTYCE?

Otóż jeśli obecnie co miesiąc płacimy składkę 12 zł, to w styczniu 2021 r. zapłacimy 36 zł za cały pierwszy kwartał. Wpłaty będziemy musieli dokonać do 20 stycznia, gdyż po tym terminie szefowie jednostek będą zobowiązani do usunięcia z ewidencji osób, których członkostwo – zgodnie ze Statutem ZHP – ustało wskutek nieopłacenia składki. Tak „wyczyszczona” ewidencja będzie podstawą do naliczenia składek jednostkom. Naliczenie nastąpi o północy 31 stycznia. Drużynowi będą mieli czas do 5 lutego, by rozliczyć się ze składek w swoich hufcach, a hufce do 20 lutego rozliczą się z chorągwiami.

Jeśli chodzi o nowych członków ZHP – warunkiem wprowadzenia ich do ewidencji będzie wpłata pełnej składki kwartalnej. Jeżeli nowa osoba trafi do ewidencji po terminie naliczenia składek na dany kwartał (np. po 31 stycznia), to opłacona przez nią składka w całości pozostanie do dyspozycji drużyny. Natomiast w przypadku osób, które opuszczają organizację, mając nadpłacone składki (bo np. opłaciły je za cały rok z góry), nie będzie im przysługiwać zwrot składek. I choć uchwała nie mówi o tym wprost, to z innych jej zapisów wynika, że środki te również pozostaną do dyspozycji drużyny bądź hufca, do którego dana osoba miała przydział służbowy.

Rada Naczelna wskazuje w uchwale, że preferowanym sposobem opłacania składek jest **wpłata na konto hufca**. W niektórych środowiskach może to oznaczać małą rewolucję i zapewne pojawią się pytania, czy nie będzie to kłopot dla drużynowych. Rozwiązanie tego problemu wydaje się być bardzo proste – zamiast zbierać od swoich harcerzy gotówkę, drużynowy będzie mógł zebrać potwierdzenia przelewów. W wyjątkowych sytuacjach drużynowi będą mogli przyjąć gotówkę, będzie to jednak wymagało dopełnienia formalności związanych z wystawieniem przez nich pokwitowania KP.

ZMIANY W PODZIALE SKŁADKI

W trakcie konsultacji prowadzonych przed podjęciem uchwały składkowej kilka chorągwi zgłosiło potrzebę podwyższenia składek, odwołując się do założeń przyjętych w 2017 r., gdzie zakładano systematyczne urealnianie ich wysokości. Potrzebę taką zgłosiła również Główna Kwatera ZHP.

Tutaj Rada Naczelna przede wszystkim postanowiła trwale oddzielić obie części składki. **Wprowadzono definicje: części centralnej i części chorągwianej składki**. Wysokość części centralnej będzie określana co roku przez Radę Naczelną na wniosek GK ZHP, natomiast część chorągwiana składki, tak jak do tej pory, uchwalana będzie na wniosek rad chorągwi. Co ważne – górnym limitem części chorągwianej składki nie będzie już pięciokrotność składki centralnej, tylko **2% minimalnego wynagrodzenia** (obecnie byłoby to 56 zł kwartalnie, czyli 18,67 zł na miesiąc). To rzecz jasna górny limit. Kolejna istotna zmiana, która może ucieszyć drużynowych – przynajmniej 20% części chorągwianej składki **musi być przekazana do dyspozycji drużyn**. Natomiast – tak jak do tej pory – hufce będą mogły występować do rad chorągwi o obniżenie wysokości składek o część należną hufcowi i podstawowym jednostkom organizacyjnym (pod warunkiem wskazania innych źródeł finansowania ich działalności).

ULGI W SYTUACJACH NADZWYCZAJNYCH

Jeszcze w marcu w związku z epidemią koronawirusa Rada Naczelna w trybie pilnym wprowadziła poprawkę do obowiązującej uchwały składkowej, wydłużając termin zbierania składek za I kwartał. Celem tej poprawki była ochrona przed utratą członkostwa tych harcerzy, którzy nie zdążyli opłacić składek przed wybuchem epidemii. Według nowych zapisów **w sytuacjach nadzwyczajnych decyzję o prolongacie terminu opłacania składek będzie mogła podjąć Główna Kwatera** na wniosek zainteresowanej komendy. To jednak nie koniec możliwości ograniczenia negatywnych skutków sytuacji nadzwyczajnych. Rada Naczelna na wniosek komendy hufca lub chorągwi będzie mogła **na czas określony obniżyć wysokość składek**. Co ważne – wniosek taki musi zawierać opis skutków finansowych zaistniałej sytuacji oraz opinię rady chorągwi lub komisji rewizyjnej chorągwi.

PLANOWANIE SKŁADEK – JESIENIĄ

Sporym ułatwieniem dla komend i rad chorągwi powinno być przesunięcie terminów ustalania składek na kolejny rok. Do tej pory rady chorągwi stosowne wnioski składały do Rady Naczelnej do 30 kwietnia. Wymagało to wcześniejszych konsultacji z hufcami, czyli w praktyce już na początku roku trzeba było przewidywać, jakich

wpływów ze składek będziemy oczekiwać w roku następnym. Według nowych przepisów **rady chorągwi będą miały czas do 30 września** na ustalenie wysokości składki chorągwianej. Ma to co prawda ten minus, że ewentualne ulgi hufcowe rady chorągwi będą zatwierdzać dopiero w grudniu (po uchwaleniu składek chorągwianych przez Radę Naczelną), ale wydaje się, że jest to niewygodniejsza cena za komfort lepszego planowania budżetów harcerskich komend.

Atutem napisanej na nowo uchwały składkowej oprócz opisanych powyżej zmian jest jej czytelność i przejrzystość. Rada Naczelna przypomina w niej też o roli składki członkowskiej w funkcjonowaniu organizacji. Jak czytamy w uzasadnieniu:

Przyjęte w niniejszej uchwale zmiany (...) sprawią, że szefowie jednostek będą mogli w sposób odpowiedzialny i przewidywalny gospodarować tą częścią majątku jednostki, która powstaje ze składki członkowskiej. Podstawowa składka członkowska ZHP jest bowiem głównym elementem finansowania poszczególnych szczebli organizacji i stanowi podstawowe narzędzie wychowania ekonomicznego w ZHP.

HM. DARIUSZ POTASZNIK

CZŁONEK KOMISJI DS. ZARZĄDZANIA ORGANIZACJĄ
RADY NACZELNEJ ZHP

PRENUMERATA

2020

CIEKAWOSTKA

CZERWONOPASKOWA

Jestem z tego pokolenia uczniowskiego (raczej młodszego niż starszego, co mnie cieszy), dla którego „od zawsze” istniały świadectwa szkolne z wyróżnieniem, zwane potocznie „z czerwonym paskiem” – choć oczywiście wiadomo, że pasek ten jest biało–czerwony, czyli w barwach narodowych. Ostatnio jednak, przy okazji przeprowadzania badania dotyczącego właśnie „czerwonych pasków”, musiałem (i chciałem) znaleźć ich źródło. Bo przecież wiadomo, że wcale nie są one od zawsze. Znalazłem, przy okazji doznając podwójnego zdumienia...

Pierwsze zdumienie dotyczy tego, że „czerwony pasek” nie jest wcale od tak dawna. Został on wprowadzony zarządzeniem Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 15 lutego 1977 r. w sprawie zasad wyróżniania uczniów przodujących w nauce i pracy społecznej. Precyzyjnie mówiąc, został wprowadzony cały system wyróżnień „dla uczniów za wyniki w nauce i pracy społecznej”, który obejmował: odznaki „Wzorowy Uczeń” i „Zuch na 5”, świadectwa z wyróżnieniem i z odznaką „Srebrna Tarcza”, „Złota Tarcza” i „Złota Tarcza z Laurem” oraz „Harcerski Laur Naukowy”.

Drugie moje zdumienie dotyczy udziału ZHP w tym przedsięwzięciu. Otóż już w przepisie wprowadzającym jest mowa o tym, że „zarządza się na podstawie artykułu...” (itd.) oraz „w porozumieniu z Główną Kwaterą Związku Harcerstwa Polskiego”, a pod podpisem ministra Oświaty i Wychowania Jerzego Kuberskiego widnieje adnotacja: „W porozumieniu: Naczelnik Związku Harcerstwa Polskiego Jerzy Wojciechowski”.

Nie wiem (ale jeszcze się dowiem), jaki był realny udział ZHP w pomysle systemu wyróżnień.

Czy może byliśmy jednym z inicjatorów, czy tylko współpracowaliśmy przy tym projekcie, czego efektem są dwie typowo harcerskie odznaki („Zuch na 5” oraz „Harcerski Laur Naukowy”) oraz różne odniesienia w zarządzeniu do ZHP. W przypadku „Zucha na 5” jest to odesłanie do regulaminu odznaki uchwalonego przez GK ZHP. W przypadku „Srebrnej Tarczy” – konieczność uzyskania opinii Rady Szczepu ZHP, a „Złotej Tarczy” – uczynienie jednym z wnioskodawców Rady Drużyny ZHP. Uwzględnienie w przypadku wszystkich wyróżnień pracy społecznej w ramach ZHP wydaje się raczej oczywistością.

Oddzielne dość szczegółowe zapisy dotyczą „Harcerskiego Lauru Naukowego”, przeznaczonego tylko dla członków ZHP i przyznawanego przez Radę Szczepu ZHP. Ciekawe, doskonale wpisujące się w ideę, że „harcerz chce wiedzieć więcej niż wie, umieć więcej niż umie”.

Czy znaczy to, że wtedy było lepiej, a teraz gorzej? Że wtedy więcej znaczyliśmy dla państwa, będąc dla ministerstwa silnym partnerem, a teraz mniej? Albo że ZHP był bardziej innowacyjny niż dziś? Nie, nie chcę o tym pisać. Nie teraz. Ot, to po prostu taka historyczna ciekawostka...

HM. GRZEGORZ CAŁEK

Wzór odznaki
„HARCERSKI LAUR NAUKOWY”

GDBYŚCIE MOGLI PRZECZYTAĆ

Od pewnego czasu jestem członkiem kapituły Krzyża „Za Zasługi dla ZHP”, od niedawna kapituła zajmuje się też Medalem Wdzięczności ZHP – stosunkowo nowym odznaczeniem przeznaczonym przede wszystkim dla naszych harcerskich przyjaciół. Podstawowym zadaniem kapituły, co nikogo nie dziwi, jest opiniowanie wniosków składanych przez komendantów chorągwi i Naczelniczkę ZHP (bo tylko oni mają do tego prawo). Nasze oceny przekazujemy Przewodniczącemu ZHP, który bierze je pod uwagę, przyznając (lub nie przyznając) odpowiednie odznaczenie. Tu istotna uwaga – Przewodniczący nie musi się z kapitułą zgadzać. My jesteśmy tylko ciałem doradczym. Jest nas czworo i musimy przyznać, że bardzo dobrze się uzupełniamy, mając różne doświadczenia instruktorskie i życiowe. Ale miło jest stwierdzić, że jesteśmy zgodni w ocenach.

Praca w kapitule jest pasjonująca. Co dwa miesiące zapoznajemy się z kilkudziesięcioma opiniami dotyczącymi zasłużonych instruktorek i instruktorów. Wniosków w sprawie odznaczenia naszych wypróbowanych przyjaciół jest znacznie mniej.

Dlaczego to praca pasjonująca? Dostajemy informacje o dużej grupie naszej kadry z całej Polski. O instruktorach z małych miejscowości i wielkich miast. O instruktorach – studentach, inżynierach, pracownikach socjalnych, nauczycielach i wychowawcach, o emerytach i pielęgniarzach. O starych i młodych, o podharcistrzach, którzy stopień zdobyli przed kilkoma miesiącami i seniorach, którzy niegdyś byli harcmistrzami Polski Ludowej.

Wszyscy oni są autentycznymi harcerzami, wychowawcami młodych pokoleń, pełniącymi najróżniejsze funkcje. I każdy poświęca dni i noce naszej organizacji. To jest wspaniałe. Naprawdę

serce rośnie, gdy się czyta ich harcerskie życiorysy i uzasadnienia wniosku. Bo każdy z nich oddaje dzieciom swój wolny czas, a w dzisiejszych czasach nie mamy go zbyt wiele.

Tak, pięćdziesiąt lat temu, gdy byłem młodym harcmistrzem, naprawdę mieliśmy go znacznie więcej. Nie byliśmy tak zabiegani, zaaferowani wiecznym dokształcaniem się i zdobywaniem środków materialnych. Było bardziej biednie, siermiężnie, ale jakoś wszystko toczyło się spokojniej, logiczniej, bez takich emocji, jakie obserwujemy współcześnie.

Nic to. Gdy czytam kolejne uzasadnienie, za każdym razem się zachwycam. Że jest nas tak wiele, że nam się chce, że tyle wśród nas jest prawdziwych harcerskich zapaleńców. A przecież trafiają do nas, do naszej kapituły, oceny tylko niektórych. Bo wielu jest takich jak ja, którzy już krzyż w stopniu złotym mają. I wiele młodych, świetnych instruktorek i instruktorów, którzy z racji wieku czy stopnia jeszcze na to najwyższe odznaczenie nie zasłużyli. Nie może też być wniosków w sprawie tych starszych, którzy nie zdobyli stopnia podharcmistra. Nie mnie tu dywagować, dlaczego tak się dzieje, ale niektórzy zapaleńcy, podejmujący się wielu wyzwań, na pewno na poziomie harcmistrzowskim, noszą ciągle granatowe podkładki pod krzyżem. I zgodnie z regulaminem Krzyża „Za Zasługi dla ZHP” otrzymać nie mogą.

Ale wiercie mi, gdybyście mogli przeczytać choć część uzasadnień, też byście powiedzieli: – Jaką świetną mamy organizację dzięki nim, dzięki nam, harcerskim instruktorkom i instruktorom.

HM. ADAM CZERTWERTYŃSKI

Odzież i akcesoria dla twojej drużyny

Bluzy

Polary,
kurtki,
softshelle

Koszulki,
polo

Naszywki,
plakietki

Kubki,
butelki,
termosy

Projekty
graficzne

Suwaki
do chust

Przypinki

Chusty

Smycze

Czapki

Plakaty

W drewnie

Notesy

Zainteresowany? Napisz do nas na koszulki@scouties.pl, [facebooku](#) lub [instagramie](#).

Nie znalazłeś swojego produktu? Daj znać, przygotujemy go specjalnie dla Ciebie!

Odwiedź nasz sklep internetowy

scouties.pl

facebook.com/scoutiesclothing

instagram.com/scouties.pl

TO MIEJSCE CZEKA NA TWOJĄ REKLAMĘ REKLAMA@CZUWAJ.PL

	NASZYWKI I PLAKIETKI HARCERSKIE		
		HARCERSKIE KANGURKI I POLARY Z HAFTEM	
			KOSZULKI Z NADRUKIEM
	HARCERSKIE WARSZTATY KOSZULKOWE HAL 2019	PRACOWNIA HAFTU I NADRUKÓW DLA HARCERZY www.dzikikot.pl 601 580 312	

REDAKTOR NACZELNY:
hm. Grzegorz Catek
naczelnny@czuwaj.pl
501 GCALEK

**ZASTĘPCY
REDAKTORA NACZELNEGO:**
hm. Halina Jankowska
misia@czuwaj.pl
hm. Adam Czetwertyński
adam@czetwertynski.pl

KONTAKT Z REDAKCJĄ:
ul. Konopnickiej 6, p. 103
00-491 Warszawa
czuwaj@zhp.pl
twitter.com/CzuwajZHP
ew. telefon: 22 33 90 759

STALI WSPÓŁPRACOWNICY:
hm. Lucyna Czechowska
hm. Rafał Klepacz
hm. Ewa Lachiewicz-Walińska
hm. Hanna Musur-Bzdak
hm. Tadeusz Perzanowski
hm. Ryszard Polaszewski
hm. Anita Regucka-Fleming
phm. Piotr Rodzoch (foto)
hm. Andrzej Sawuła

WYDAWCA:
Główna Kwatera ZHP

KONTO DO WPLĄT NA PRENUMERATĘ:
4 Żywioty sp. z o.o.
55 1140 1010 0000 5397 6800 1002

ZDJĘCIA W NUMERZE:
Piotr Rodzoch lub archiwum redakcji,
pozostałe – wg podpisów

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiuścacji tekstów oraz zmiany ich tytułów i śródtytułów. Redakcja nie płaci honorariów autorskich – wszystkie teksty i zdjęcia powstają społecznie. Nadesłanie tekstu jest równoznaczne z akceptacją powyższych zasad.

Redakcja nie odpowiada za treść reklam.

Zapraszamy na obóz nad Bałtykiem!

POBIEROWO

Letnia Baza Obozowa Hufca ZHP Konin oferuje:

- najlepsze położenie w lesie sosnowym 300 metrów od plaży!
- nowe namioty,
- pyszną kuchnię,
- bardzo dobre warunki sanitarno-bytowe,
- przystępne ceny!

NAJLEPSZE MIEJSCE NA OBÓZ DLA CIEBIE!

**ZWIĄZEK
HARCERSTWA
POLSKIEGO**

**HUFIEC
KONIN**
IM. SZARYCH SZEREGÓW

ul. Harcerska 4, 62-510 Konin
tel. 63 243-19-20, kom. 602-757-637
www.pobierowo.konin.zhp.pl
www.konin.zhp.pl konin@zhp.wlkp.pl

NAKLAD:
600 egz. (papierowy)
+ cyfrowy (dostępny na www.czuwaj.pl)

Zamawiając chusty, należy podać:

ZAMAWIAJ NA
zamowienia@4zywioly.pl

Zamówienia przyjmowane są od 10 sztuk. Liczba chust dwukolorowych musi być parzysta.
Przybliżone ceny chust to: dwukolorowa - 8,50 zł , lamówka - 10 zł , skautowa - 12 zł (ceny brutto).
Chusty z haftem i nadrukiem wyceniane są indywidualnie.